

Türkiye... Avrupa Birliği'ne Katılma Hayalinden "Neo Osmanlıcılık" Politikasına Uzanan Yolculuđu

Fırat Araştırma Merkezi

- Cınar Saleh
- Şirin Fırat
- Dr. Abdülilah Al-Mustafa

Çalışmanın Başlıkları

Çalışma Özeti

Giriş

Birinci Bölüm: Adalet ve Kalkınma Partisi ve "Neo Osmanlıcılık" Politikasındaki Rolü

İkinci Bölüm: "Neo Osmanlıcılık" Stratejisi

Üçüncü Bölüm: "Neo Osmanlıcılık" Politikasının Yayılma ve Genişleme Yöntemleri

Dördüncü Bölüm: "Neo Osmanlıcılık" Politikasının Genişleme ve Yayılma Araçları

Beşinci Bölüm: "Neo Osmanlıcılık" Politikasının Hedeflenen Bölgeleri

Araştırmanın Sonuçları

Çalışma Özeti

Bu çalışma, sıkça bahsedilen ve yazılan "Neo Osmanlılık" politikasının özelliklerini, yönlerini ve hedeflerini ele alırken neredeyse eksiksiz bir şekilde incelenmiş olup, bu yaklaşım veya politikanın, sadece kurucusu Ahmed Davutoğlu'nun ağzından sözlü olarak açıklandığını, belgeler ve siyasi içerik açısından Adalet ve Kalkınma Partisi'nin stratejik hedeflerinin bir parçası olmadığını belirtmek önemlidir. Ancak, bu yaklaşım şimdi Türkiye'deki hükümet partisinin lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğindeki uygulamaların bir parçası haline gelmiştir.

Osmanlılık kavramının anlamı, hükümeti oluşturan güçlerin ihtiyaçları ve çıkarlarına dayalı olarak belirli bir dönemde ve belirli amaçlar doğrultusunda ortaya çıkan Adalet ve Kalkınma Partisi'nin rolünü anlamadan önce ele alındı. Ayrıca, bu parti için geçiş dönemi belirlendi ve küresel sistemle ilişkisi ve "Neo Osmanlılık" politikasına doğru dönüşümü incelendi; bu politika, yaratıcı güçleri tarafından oluşturulan güçlere karşı bir tür isyan olarak öne çıktı.

"Neo Osmanlılık" politikasının kavramı ve stratejisi tarihsel-kültürel boyut, ekonomik boyut, askeri boyut, jeopolitik ve stratejik boyut gibi çeşitli boyutlara dayandırıldı. Bu boyutlar, "Neo Osmanlılık" stratejisinin teorik olarak nasıl uygulanabileceğini anlamak ve pratikte nasıl hayata geçirilebileceğini incelemek için tanımlandı. Bu proje ve hedeflerinin özü bu çalışma sayesinde ortaya çıktı; bu proje üzerinde çalışanlar, iki ana yönde ilerlemeyi benimsemiş gibi görünüyor: biri İslami çoklu kültürel, diğeri ise İslami Turani bir yaklaşım.

"Neo Osmanlılık" politikasının uygulanmasında birçok araç kullanılmaktadır ve bu araçlar arasında İslam dininin önde geldiği görülmektedir. Din, sistematik ve kurumsal bir şekilde siyasi amaçlar ve "Neo Osmanlılık" hedefleri için kullanılmakta ve uyarılmaktadır. Ayrıca, Türk yönetiminin bağlı olduğu sivil, dini ve insani kuruluşlar gizli bir rol oynamakta ve bu kuruluşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin projesini desteklemek için kullanılan dini hareketler için çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu bağlamda, Türk televizyon dizilerinin bir araç olarak kullanılması da dahil olmak üzere

çeşitli yöntemler arasına dahil edilebilir. Ayrıca, ekonomik olarak geri kalmış ülkelerin projeler ve yatırımlar için ihtiyaç duymaları, Türkiye'nin ekonomik kapasitesini geliştirmek için kullanılmasına yol açmaktadır.

Adalet ve Kalkınma Partisi, bu projeyi uygulamak için bir dizi araç kullanmaktadır ve radikal İslamcı örgütler bu araçlardan birini oluşturur. Ankara'nın çeşitli radikal hareketlerle ilişkileri, El Kaide'nin Asya ve Afrika'daki kollarından, İslam Devleti ve taraftarlarına kadar birçok örnek ile belgelenmiştir, ve piramidin tepesinde Müslüman Kardeşler örgütü yer alıyor. Ayrıca, Bozkurtlar örgütü de önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır; bu örgüt yüksek bir örgütlenme düzeyine sahiptir ve şubeleri, kampları ve taraftarları bulunmaktadır ve Türk kimliğini İslam diniyle birleştirmeyi savunan bir Turanist yaklaşım benimsemektedir.

Son olarak, Erdoğan ve partisinin hedeflediği bölgeler belirlenmiş ve jeopolitik bölümlere göre dağıtılmıştır. Bu bölgeler, Adalet ve Kalkınma Partisi için özel bir öneme sahiptir, çoğu İslam ülkeleri, Türklerin ve Müslümanların yaşadığı bölgelerdir.

Çalışma, bu projeden etkilenen ve bunun karşısında olan güçleri belirlemiş, bu projeye karşı caydırıcı güçleri tanımlamış ve önerilerini bu caydırıcı güçleri desteklemeye odaklamıştır; çünkü bu güçler, bu politikayı ifşa eden ve ardından karşı koymaya çalışan tek güç olarak ortaya çıkmıştır.

Giriş

Türkiye, 20. yüzyılda, olağandışı bir şekilde, Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasının son kalıntısı olan "Türkiye Cumhuriyeti" olarak adlandırılan jeopolitik bölgeye çekilme fikrine boyun eğdi. Osmanlı İmparatorluğu, bu son dönemde dünya genelinde genişledi, ancak bu genişleme "İslamlaşma" adı altında yapılmış olsa da, tarih, atalarının (Hunlar, Selçuklular, Moğollar, Tatarlar ve diğerleri) İslamlaşmadan önceki genişlemelerinin amaçsız olduğunu gösteriyor gibi görünüyor, sadece genişlemek için yapılan bir genişleme gibi. Tarih, onların yayılması, göçleri ve birçok medeniyeti yıkıp yok etmeleri, halklara karşı ordularının akınına uğrayan korkunç hikayelerle doludur.

Gazneliler, Selçuklular ve Moğollar, İslam'ı kabul ettikten sonra aynı izleri sürdürdüler, sadece fethin bahanesi farklıydı. Afganistan, Hindistan, Kafkasya ve Çin sınırlarında krallıklar kurmuşlardır. Öte yandan Osmanlılar, Batı Anadolu'ya ulaşmayı başardılar, Balkanlar'a ilerlediler ve Viyana surlarına kadar ulaştılar, ayrıca Batı Asya ve Kuzey Afrika'ya da yayıldılar.

Bu bir ilki temsil eden bir durumda, Atatürk ve onun halefleri Türkiye Cumhuriyeti sınırlarıyla yetindiler, ancak "Misakı Milli" olarak adlandırılan bir anlaşmayı sürdürerek savaş efendilerinin korkularını biraz yatıştırdılar ve bundan sadece İskenderun vilayetinin koparılması ve Kuzey Kıbrıs'ın işgal edilmesi gibi bazı küçük kazanımlar elde edildi.

Başlangıca bir geri dönüş olarak ve sanki Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı yönlendiren genler gibi, Neo Osmanlılık uyanıyor ve Mustafa Kemal Atatürk'ün durduğu yerden yürüyor gibi görünüyor, sadece genişlemenin genişleme için olduğu bir proje yürütmeye kararlı. Bu sadece halkları tahakküm altına almak, milletlerin zenginliklerini çalmak ve kültürleri silmek dışında bir şey getirmiyor gibi görünüyor.

Ancak, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın farkında olup olmadığından bağımsız olarak, bu proje akıntının aksine doğru ilerliyor gibi görünüyor, kendisini ve partisini yaratan egemen güçler sürüsünden dışarı çıkmış bir isyan ve açık bir darbe olarak görünüyor, bu nedenle sonuçların ciddi olması bekleniyor.

İran, Şii Hilal projesini gerçekleştirmeye çalışırken, Türkiye, Sünni Kuşak projesini harekete geçirdi ve bu amaçla Müslüman Kardeşler ve diğer İslam hareketlerini kullanarak Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasının doğu Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Doğu Avrupa'da kabul ettiği her ülkede etkisini genişletti. Bu çalışma sırasında ele alınacak olan araçlar ve yöntemlerle birlikte, "Neo Osmanlıcılık" projesinin hedef bölgelerini genel olarak belirler.

Birinci Bölüm: Adalet ve Kalkınma Partisi ve "Neo Osmanlıcılık" Politikasındaki Rolü

"Osmanlılaşma" terimi, tüm milletlerin (Müslümanlar ve Müslüman olmayanlar) kültürel özelliklerini terk etmelerini ve siyasi sistemin içinde erimelerini ifade eder,¹ yani tüm ulusları Osmanlı Birliği sloganı altında eritme amacı güder. Bununla birlikte, İslam, Türkleri, Arapları, Kürtleri ve diğer İslam topluluklarını Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında yüzyıllar boyunca bir araya getiren ekstra bir bağıdır.

Necmettin Erbakan, 1969'da "Milli Görüş" adı altında Osmanlı İmparatorluğu'nun yeniden canlanmasını öngören bir yol haritası olan "Milli Görüş"ü oluşturdu. Bu, 1924 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünden bu yana resmi bir İslami renge sahip ilk Türk partisinin kuruluşunu işaret etti ve bu da İslam siyasi hareketinin ve Müslüman Kardeşler hareketinin Türkiye'de Neo Osmanlıcılıklar'ın ilke ve idealleriyle birleşmeye başladığı başlangıcı temsil etti. Hepsi "Osmanlı mirası"nın yeniden kazanılma hayalini paylaşıyorlardı.²

Adalet ve Kalkınma Partisi, küresel hakimiyet üçgeni (ABD, İngiltere, İsrail) tarafından desteklenerek üretildi ve bu güçlerin bölgedeki çıkarlarını desteklemek ve İran'ın Şii , radikal Arap İslamcılığı ve seküler Arap milliyetçiliğine karşı kullanmak için tasarlandı³. Başlangıç, 12 Eylül 1980 darbesini, yeni Türk İslam yapısını küresel

¹ Anis, Muhammed, Osmanlı İmparatorluğu ve Arap Doğu (1514-1914), Anglo-Egyptian Library, Kahire, ed., 1993, s. 258.

² "Sivil Toplum Kuruluşları Birliği" ... Erdoğan'ın terörün finansmanına açılan kapısı ve Müslüman Kardeşler'in gündemi.

³ Öcalan, Abdullah, Demokratik Medeniyet Manifestosu, Kürt Sorunu ve Demokratik Ulusun Çözümü, çeviren: Zakho Shiar, Azadi Press, Dr. M, 2. baskı, 2014, cilt 5, s. 572.

hegemonyanın hizmetinde benimseyerek, kapitalist milliyetçiliğin değiştirilmiş bir versiyonu haline getirerek, ulusal güçlere karşı çıkıp onları ortadan kaldırmaktı. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından İslamcı hareketi kırmak ve "İran Devrimi"ne karşı koymak için bir İslamcı hareket ihtiyacı vardı. Bu nedenle Adalet ve Kalkınma Partisi'nin kökleri, 12 Eylül 1980 darbesinden başlayarak uzanır, çünkü o zamanlar hakim güçler artık ırkçı bir faşizm yerine finansal sermayesine bağlı ılımlı bir İslam'a ihtiyaç duymuyorlardı (faşizm/yeşil Türkçülük).⁴

Erdoğan, egemen güçlerden devlet yönetimine ordu üzerindeki baskıyı azaltmalarını, darbelerin kendisine karşı yapılmasını engellemelerini, Orta Doğu'nun sömürülmesinden elde ettiği kazancın payını artırmalarını istedi ve istediği gibi oldu. AKP'nin bu rolü oynaması karşılığında kendisine orduyu kontrol altına almasına ve dış işleri kontrol etmesine izin verildi.

Abdullah Öcalan, bu çatışmanın egemen güçlerle Türkiye arasındaki bir anlaşmazlık olduğunu belirtirken (örneğin, Davos Forumu gibi bir tiyatro), payın artırılmasından kaynaklanacak çelişkilerin gerçek olacağını vurgular. AKP ve egemen sistemin tam bir uyum içinde olması gerektiğini, ancak İran'a yaklaşarak veya radikal İslam veya hatta ılımlı İslam akımıyla ittifak yaparak veya egemen sisteme karşı isyankarlık ve başkaldırıda bulunarak egemen sistemden sapsa, öncekilerin ve önceki Parti Halkın Partisi (CHP) gibi önceki nesillerin kaderinden farklı olmayan bir kaderle karşılaşacağını belirtir.⁵

Refah Partisi, 1998 yılında yasaklandıktan sonra Fazilet Partisi olarak adlandırıldı, ancak o da 2001 yılında yasaklandı. Bu yasaklamadan sonra İslam hareketinden ayrılanlar (özellikle Saadet Partisi) Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki Adalet ve Kalkınma Partisi'ni kurdu, 2002'de Türkiye'nin yaşadığı ekonomik kriz sırasında yeni bir mali politika ile farklı toplumsal kesimleri çekmeyi başardı. Kasım 2002'deki erken seçimlerde, oyların %34'ünü ve 550 milletvekilinin

⁴ Öcalan, Demokratik Medeniyet Manifestosu, cilt 5, s. 185-186.

⁵ Aynı eser, s.573

363'ünü kazanarak Türkiye'de 1987'den beri koalisyon hükümeti kurmadan iktidara gelen ilk siyasi parti oldu. ⁶

Liberal Parti, iç siyasette ekonomide liberal bir yaklaşımı hedef olarak benimsedi ve dış siyasette Avrupa Birliği'ne üyelik öncelikli bir konu olarak ele aldı. Başlangıçta Adalet ve Kalkınma Partisi İslami bir parti olarak görülüyor ve Müslüman kimliği ile Avrupa Birliği'ne üyelik arasında çelişkili bir durum olarak algılanıyordu. Yani artık laikliğe ve cumhuriyete tehdit oluşturmayan, aksine Türkiye'nin Avrupa Birliği'nde yerini alması gerektiğini ısrarla savunan bir parti haline geldi.

Türkiye'nin Avrupa'ya giriş kapıları kapalıydı ve Ankara, üyelik için gerekli standartları karşılamada başarısız oldu. Aynı zamanda parti liderlerinin, üyelik taleplerinden bıktıklarını ve sıkıldıklarını söylemeleriyle birlikte parti, önceki benimsedikleri tüm ilkeleri terk etti ve liderleri, gerçek İslamcı Müslüman Kardeşler kimliğini açığa çıkardı. İlk olarak Kürt sorunuyla başladı, ateşkese ve uzlaşma girişimlerine son verdi ve bu sorunu demokratik gerçek çözümler bulmak yerine baskı altına almaya başladı. Ayrıca medya özgürlüğünü bastırdı, özellikle Eylül 2016'daki başarısız darbe girişiminden sonra, ve birçok toplumsal özgürlüğü sınırladı. Ardından parlamento sistemi yerine başkanlık sistemi getirdi ve rakiplerini dostlarından ve muhaliflerinden temizledi. Tüm bu adımlarla, geçmişi tüm yönleriyle anımsadı ve Avrupa Birliği'ne girememenin telafisi olarak Osmanlı, İslam ve Turan hareketlerini benimsemeye ve bölgesel ve uluslararası kazançlar elde etmeye çalıştı, bu da Araplar, Yunanlar, Kürtler ve Avrupalılar dahil olmak üzere diğer grupları göz ardı ettiği Recep Tayyip Erdoğan'ın Neo Osmanlılık politikasının bir parçasıydı.

İkinci Bölüm: "Neo Osmanlılık" Stratejisi

Bazı çalışmalar, Türkiye'nin Kıbrıs topraklarını işgalinin ardından Yunanların " Neo Osmanlılık" terimini kullanmaya başladığını, bu terimin Türk işgalinin vahşetini ve Osmanlıların atası olarak gördükleri (ilk Osmanlılar)⁷ barbarlığını işaret etmek için

⁶ Nofal, Michel, Türkiye'nin Doğu'ya Dönüşü - Türk Politikasında Yeni Yönelimler, Arap Bilim Evi Yayınları, Beyrut, 1. baskı, 2010, s. 63-65.

⁷ Erdoğan atalarının izinden gidiyor.. Kıbrıs işgalinin rahminden yeni Osmanlılık doğdu, Osmanlı, 19 Temmuz 2019.

ortaya çıktığını belirtir. Türk yetkililerinin bu terimi benimsediği ve daha sonra reddetmediği görünmektedir. Örneğin, Ahmed Davutoğlu şunları söyleyerek bunu benimsemiştir: "Onlar bize 'Yeni Osmanlılar' diyorlar... Evet, biz Yeni Osmanlılarız."⁸

Neo Osmanlılık ideolojisi veya politikası, tarihî-kültürel boyut, ekonomik boyut, askerî boyut, jeopolitik ve stratejik boyut dahil olmak üzere birkaç boyuta dayanmaktadır.

Tarihî ve kültürel boyut, Türk İslamcı hareketinin, Atatürk dönemi tarafından yaratılan boşluğu kapatma girişiminden kaynaklanır. Bu boşluk, Anadolu'nun modern tarihini temsil eden Osmanlı Devleti tarihi ile kopuşu ifade eder, bu kopuş bilgi, kültür ve siyaset alanlarında gerçekleşmiştir. Diğer yandan, Turan dünyasında, Osmanlı Devleti tarihini geri kalmışlık dönemi ve siyasi-militarist gerileme dönemi olarak değerlendirdi. Olayları inceleyen okuyucu, Osmanlı tarihindeki tarafların görüşleri ve düşüncelerinin neden olacağı çatışmayı keşfedecektir. Özellikle, o dönemde "Yeni Osmanlılar"ın İslam dünyasının çoğunluğunun liderliğini ve yönetimini geri getirme çabalarıyla ilgili olarak, Osmanlı Devleti'nin yüceliğini yeniden kurma girişimleri hakkında.

Turan tarafına gelince, Sovyetler Birliği'nin dağılması, Orta Asya'da "Türk Hareketi" ve "Türk Dünyası" anlayışını yansıtan "Türk cumhuriyetleri"nin ortaya çıkmasına yol açarak,⁹ Türkiye'ye yeni bir etki alanı sağladı. Bu durum, Türkiye'ye Avrupa Birliği'ne katılma fırsatının sınırlı olduğu bir dönemde, "Büyük Türk Dünyası"na aidiyet hissiyle birlikte Türkiye'nin nüfuz alanını genişletti.

Özellikle Türkiye'nin bu yeni cumhuriyetlerin liderlerinin ilgi odağı ve çekim merkezi haline gelmesinden sonra, Ankara küresel sisteme katılım meselelerini çeşitli yönlerde düzenledi. Bu yönlendirmeler arasında, 1992'de "Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" üyeliği, BM'ye üyelik meselelerinin sunulması ve yerel ve bölgesel önlemler bulunmaktadır.¹⁰

⁸ Davutoğlu: Evet.. Biz yeni Osmanlıyız, İslam Online Arşivi.

⁹ Bunlar Orta Asya'da Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Kazakistan, Kafkasya'da Azerbaycan ve halen Rusya Federasyonu içerisinde yer alan Tataristan'dır. Bakınız: Nofal, Türkiye'nin Doğuya Dönüşü, s.23.

¹⁰ Nofal, Türkiye'nin Doğuya Dönüşü, s.24.

Ekonomik boyutta, İslam hareketi, Türkiye'deki iktidar partilerinin önceki ekonomik faaliyetlerinden farklı ekonomi politikaları benimsemiştir. Tek istisna, Turgut Özal dönemidir ki bu dönemde ekonomik reformları uygulama girişiminde bulunmuştur. Bu girişimler, 1980'deki darbenin ardından Türk devletinin küresel ekonomik sistemle bağlarını güçlendirmesiyle başlamıştır. İktidardaki İslamcı parti, ekonomi felsefesini İslami sermaye ile uyumlu bir şekilde kurmuş ve "Yeşil Sermaye" olarak adlandırılan bir İslamî sermayeli bir ekonomi oluşturmuştur. Bu ekonomik yaklaşımla, küresel hegemonik sisteme rakip olmayı amaçlamıştır.¹¹

Askeri boyutta, Türkiye, askeri programını sürekli olarak güncellemiş ve güçlendirmiştir. Milyarlarca dolar harcamıştır. Batı'nın Sovyetler Birliği'nin genişlemesine karşı önlem alması için Türkiye'ye sağladığı yardımlar da eklenmelidir. Türk ordusu, ABD'den sonra NATO'daki en güçlü ikinci ordu haline gelmiştir. Ancak Ankara, Batı'ya olan yöneliminden bıkmıştır ve askeri politikasında büyük değişiklikler yaşamıştır. Açık işbirliğini reddetmiş ve 2003 Irak savaşı sırasında NATO müttefiklerine katılmayı reddetmiştir. Daha sonra Rus silahlarını satın alarak NATO'nun ruhuna aykırı bir adım atmıştır, özellikle S-400 füze sistemi satın alımı bu durumu vurgulamıştır. Şu anda Rus savaş uçakları da satın almayı düşünmektedir ve böylece yeni politikasının arka planında müttefiklerine karşı bir savunma sistemi oluşturma ve jeopolitik alanında büyük bir bölgesel askeri güç olma hedefini taşımaktadır.

"Neo Osmanlılık" kavramının stratejik ve jeopolitik boyutu, Türkiye'nin jeopolitik konumunun stratejik derinliği üzerine kurulu bir teori olan "Stratejik Derinlik" teorisine dayanmaktadır. Bu teori, Türkiye'nin jeopolitik konumunun, Türkiye'yi bölgesel ve uluslararası düzeyde her yöne hareket etmeye hazır hale getirdiğini varsayar ve bölgesel komşulukları, güvenliğini koruma ve çıkarlarını elde etme açısından önemli olarak vurgular. Bu nedenle "Yeni Osmanlılar", Türkiye'nin Orta Doğu ve uzun yıllar boyunca süren meseleleri ile olan bağlarını sonlandırması gerektiğini düşünmüş ve Anadolu

¹¹ Osmanlılık Kavramında Türklerin Rolü, s. 9-10.

yarımadasındaki izolasyon durumunu sonlandırmış, Batı kampının ve NATO'nun çerçevesinde ikincil bir devlet olarak hareket etmekten vazgeçmiştir.

Ayrıca, Türkiye'nin coğrafi konumu stratejik önemini de belirlemektedir. Bu stratejik önem, siyasi, ekonomik, askeri ve diğer alanlarda ifade edilmektedir. Ankara, coğrafi konumunu kullanarak bölgesel ve uluslararası dış politikalarını geçirme politikalarını sürdürerek uluslararası politikada önemli bir rol oynamayı sürdürmeyi amaçlamıştır. Bölgesel düzeyde, komşularıyla "sorunsuz komşuluk" politikası izleyerek tarihî ilişkilerine dayalı olarak politik, askeri ve ekonomik çıkarlar elde etmeye çalışmıştır, Asya'dan Afrika'ya kadar bölgedeki ülkelerle olan ilişkileri içermiş, Balkan ülkelerinin bazılarına kadar uzanmıştır. Aynı zamanda, Batı'ya olan bağımlılığı azaltma politikası izlemiş, Ankara'yı uluslararası alanda aktif ve etkin bir rol oynayan bir aktör haline getirmiştir.

Ancak, teorik öneriler bir şeydir, uygulama ise başka bir şeydir. "Yeni Osmanlılar", özellikle Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğini ele geçirdikten ve "Neo Osmanlılık" politikasının mimarı Ahmed Davutoğlu gibi tüm ortaklarını ortadan kaldırdıktan sonra, yukarıda belirtilen boyutlarla nasıl başa çıkabileceklerini sorgulamaktadırlar. Erdoğan, küresel hükümetin hizmet etmekten, kendisinin ve partisinin ürettiği üçlünün (Amerika - Avrupa - İsrail) çıkarlarına hizmet etmekten vazgeçebilir mi?

Davutoğlu, birkaç kez "Yeni Osmanlılar" terimini benimseme konusunda ısrar etti, ancak Erdoğan başlangıçta tereddüt etti. Ancak daha sonra terimi kullanmaya başladı ve fırsat buldukça tekrar etti. Bununla birlikte, Erdoğan'ın "Neo Osmanlılık" kavramı, Davutoğlu'nun anlayışından farklıdır. Erdoğan, bu bağlamda 2024 yılına kadar eski Osmanlı Hilafeti'ni yeniden kurmayı hedeflemekte ve bunu, eski Osmanlı vilayetlerinde bir ayak izi oluşturarak yapmayı amaçlamaktadır. Bu süreçte, Müslüman Kardeşler teşkilatını "geleceğin halifesi"¹² olarak görmektedir ve Türk deneyimini Selçuklu dönemlerinden başlayarak kendi hükümet dönemine kadar uzanan bir tarihle

¹² Heidi Sabry, "Yeni Osmanlılar" ... Erdoğan'ın Akdeniz'in zenginliklerini çalma hilesi, Al-Ain News, 01/08/2020.

birleştirmektedir. Erdoğan, İslam ve Osmanlı hareketlerini, Turan hareketini ve çok sayıda Türk deniz hareketini kullanarak bu hedefe ulaşmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, Atatürk'ten çok sayıda ırkçılık unsuru alırken, bu unsurları Davutoğlu'nun "Neo Osmanlılık" vizyonu ile karıştırır ve ekonomik, siyasi, askeri ve stratejik hedefleri ifade eden "Neo Osmanlılık" ruhuyla harmanlar. Bu, hem etki hem de doğrudan işgal düzeyindeki Osmanlı genişleme deneyimini temel ilham kaynağı olarak kullanır.

Bu proje, özünde, Osmanlı Devleti'nin mirası olarak kabul edilen bölgelerde yeniden kontrol ve yayılmanın bir parçasıdır ve bazıları Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra yeni Türk dünyasının bir parçasıdır.

Üçüncü Bölüm: "Neo Osmanlılık" Politikasının Yayılma ve Genişleme Yöntemleri

1- İslam Dini:

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidara gelmesiyle, İslam dini Türk dış politikasında belirleyici bir araç olarak kabul edilmektedir. Bu, Türkiye'nin dünya genelinde Müslümanları çekmeye çalıştığını gösteren bir durumdur. Türkiye, camiler inşa ederek, Osmanlı mirasını geri kazanmaya çalışarak ve kendini İslam dünyasının lideri olarak göstererek dünya genelinde Müslümanları etkilemeye çalışmaktadır.¹³ Camilerin inşası programı, Türkiye'nin bu yöndeki stratejisinin önemli bir parçasıdır. Özellikle Erdoğan'ın iktidar döneminde, Türkiye Diyanet Vakfı (DİYANET) uluslararası düzeyde ofislerini büyük ölçüde genişletmiştir. Bu kuruluş aracılığıyla Türk lideri, Avrupa ve Amerika'daki Türk diasporası içindeki etkisini genişletmeyi başarmıştır. DİYANET, Türkiye'den gönderilen vaizlerin maaşlarını üstlenir ve onların vermesi gereken hutbeleri denetler. Cuma hutbeleri, Türk camilerinde verilen hutbelerle aynıdır ve hepsi Ankara'daki DİYANET merkezlerinden yayımlanır.¹⁴

¹³ Katar ve Türkiye, aşırıcuları desteklemek için Avrupa'daki cami inşaatlarından nasıl yararlandı?

¹⁴ Cami diplomasisi.. Türkiye İslami liderlik savaşını böyle kazandı.

DİYANET, 145 ülkede faaliyet gösterir ve yurtdışındaki cami harcamalarını denetler. Ayrıca eğitim ve insani yardım projelerini yönetir. 2018 yılında DİYANET'in bütçesi yaklaşık olarak 10,4 milyar Türk Lirası oldu ve bu, 2017 yılına göre yaklaşık %45'lik bir artışı temsil ediyor.¹⁵

Şu anda Türk lider, Müslüman bir devletin BM Güvenlik Konseyi'nde kalıcı bir koltuk elde etme fikrini desteklemekle meşgulken aynı zamanda "İslamofobi ile Mücadele" konusunu gündeme getiren bir başka proje sunuyor. Bu, Erdoğan'ı "eğer iş insanların elinde olsaydı, onların onu lider olarak seçeceklerine inanıyor gibi görünüyor ve bu konuda gerçekten inanıyor gibi görünüyor" inancına sürüklüyor.¹⁶

2- Sivil ve Dini Kuruluşlar:

"İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği", Ankara ile Müslüman Kardeşler arasındaki ilişkileri kurma ve destekleme için uygun bir perde oldu. Teorik olarak, Birlik, herhangi bir siyasi faaliyetten masum görünüyor ve bu, özgürce çalışmalarına ve Arap ülkelerinde engelsiz bir şekilde yayılmalarına yardımcı oldu. Bu nedenle, Müslüman Kardeşlerin birçok derneği tek bir Arap ülkesinde kurmaları ve yönetmeleri, ardından Erdoğan Birliği kullanarak bu kuruluşların anahtarlarını gönüllü olarak sundu.¹⁷

Erdoğan, 31 Aralık 2005 tarihinde "İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği"nin İstanbul'da merkezli olarak kurulmasına karar verdi. Bu, Müslüman Kardeşler'in Türkiye içindeki faaliyetlerinin bir perdesi olacak ve Arap bölgesindeki örgütlerle "Sivil Toplum Kuruluşları" maskesi altında iletişim kurma köprüsü olacaktı. Yeni örgüt, Türkiye'de ve birçok Arap ve İslam ülkesinde kaynaklarını Erdoğan'ın "Neo Osmanlıcılık" ajandasını finanse etmeyi garanti altına alacak bir dizi kuruluş ve vakfi içeriyordu. Örgütün kendi verilerine göre, Birlik 60 ülkede 354 kuruluşu içermekteydi

¹⁵ Cami inşa etmek Türkiye'nin dünyada liderlik rolü üstlenmesinin bir yoludur.

¹⁶ Türkiye'nin İslam dünyasına liderlik etme hırısı mı var?

¹⁷ Erdoğan'ın kanadı altındaki Müslüman Kardeşler (3)... "Teşkilatlar Birliği" Türkiye'nin teröre destek kapısıdır.

ve Birlik, Türkiye'de Erdoğan'ın ajandasına finansman kaynaklarını sağlama görevini üstlenmiş birkaç derneği içermekteydi. ¹⁸

Ayrıca, devlete ait "Maarif Vakfı" adlı bir eğitim derneği bulunmaktadır ki bu dernek, yurtdışında Türk dini eğitim modelini yayma konusunda etkili bir rol oynamıştır. Burslar sunarak, okullar ve öğrenci evleri inşa ederek ve öğretmenlerin eğitimini sağlayarak bu rolü üstlenmiştir. Türkiye ayrıca diğer ülkelerden öğrencileri İstanbul, Kayseri, Konya gibi şehirlerde bulunan Uluslararası İmam Hatip Okullarında dini eğitim almak için çekmeye çalışmıştır. Bu okullarda 2014 ve 2015 yılları arasında 76 farklı ülkeden gelen 1000'den fazla öğrenci eğitim almıştır. ¹⁹

3- Yardım Kuruluşları:

Türk Kızılayı, Somali, Yemen, Sudan, Libya ve diğer ülkelerde "Müslüman Kardeşler" hareketini desteklemek amacıyla bu örgütle bağlantılı finansmanlı yardım kampanyaları yoluyla yardım sağlamaktadır. Bu yardımlar, örgütün tüm şubeleri aracılığıyla gerçekleştirilmekte ve Türk hükümeti ile aşırılık yanlısı gruplar arasında sabit bir bağlantı oluşturmak ve maddi yardımları (para, malzeme gibi) terörist faaliyetlere devam etmek üzere cihatçı kamplarına taşımak amacıyla yapılmaktadır. Bu faaliyetler, yardım örgütünün tarafsızlığını dahi savaş zamanlarında sorgulanmayacak şekilde giydirilmiş yeleklerle taşıyarak şüphe uyandırmadan gerçekleştirildiğini gösteren soruşturmalar ve araştırmalarla gün yüzüne çıkmıştır. Araştırmalar ve soruşturmalar, Türk Kızılay'ının silah kaçakçılığı operasyonlarında ve istihbarat faaliyetlerinde, örgütün adı ve sembolleri altında²⁰ kullanıldığını ve yasa dışı sevkiyatların gizlendiğini ve Suriye'deki aşırılıkçılara ulaştırıldığını ortaya çıkardı. ²¹

¹⁸ "Sivil Toplum Kuruluşları Birliği" ... Erdoğan'ın terörün finansmanına açılan kapısı ve Müslüman Kardeşler'in gündemi.

¹⁹Cami diplomasisi.. Türkiye İslami liderlik savaşını böyle kazandı.

²⁰ Türk Kızılayı gezici bir yolsuzluk yuvasıdır, Türkiye ile aşırı gruplar arasında kuryedir, yardım fonlarını yağmalamaktadır!!

²¹ Türkiye ve Suriye'den Somali'ye terör finansmanı.

4- Türk Dramasının Osmanlı Mirasını Canlandırma Yönündeki Yönlendirmesi:

Adalet ve Kalkınma Partisi hükümeti, Osmanlı dönemini ele alan Türk televizyon dizilerini kullanarak, Osmanlıları dünya önünde daha olumlu bir şekilde sunmak amacıyla gerçekleri çarpıtmıştır. Bu dizilerin hazırlık ve yapım süreci Adalet ve Kalkınma Partisi'nin denetiminde gerçekleşir. Örneğin, popüler dizi "Diriliş: Ertuğrul" gibi diziler dört bölümden oluşan bir dizi olarak sunulmuş, ardından " Payitaht Abdülhamid", " Mehmed: Bir Cihan Fatihi" ve " Mehmetçik Kut'ül Amare" dizileri gibi Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşunu ve hükümet dönemlerini anlatan diziler üretilmiştir. Türkiye, bu yapımlar aracılığıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihindeki "kahramanlıkları" Müslümanlar için iç ve dış dünyada vurgulamıştır. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra ortaya çıkan yeni Türk dünyasına yönelik olarak da bu dizileri kullanmıştır.²²

Buna karşılık, son drama yapımı "Ateş Krallıkları" - bir Arap drama dizisi - dizi yoluyla yeni dış politika stratejisini tanıtmaya yönelik propaganda yöntemlerine bir tepki olarak geldi. Bu dizi, Osmanlıların gerçek yüzünü ve bölgedeki suçlarını ortaya çıkardı ve Erdoğan'ın şu anki politikalarının bir parçası olarak bölgeyi kontrol altına alma hırsını açığa vurdu.²³

5- Bazı Ülkelerin Ekonomik Zorluklarını Kullanma:

Ankara, yatırımlar ve ekonomik yardımlar aracılığıyla yanına bazı fakir ülkeleri çekmeye çalıştı; özellikle Osmanlı hükümeti altında bulunan ülkeler, örneğin Sudan, Somali ve Cibuti gibi.

²² Erdoğan "yeni Osmanlıcılığı" dünyaya böyle tanıtıyor.

²³ Erdoğan hırsız.. Türk muhalif: Cumhurbaşkanı 50 milyar dolar çaldı, teröristlere harcadı.

Dördüncü Bölüm: "Neo Osmanlılık" Politikasının Genişleme ve Yayılma Araçları

1- Aşırı İslamcı Örgütler:

A- El-Kaide:

Türkiye ve Katar'ın Suriye'deki El-Nusra Cephesi olarak bilinen El-Kaide grubunu desteklediği artık gizlenemeyecek bir gerçektir. Aralık 2019'da Nordic Monitor adlı bir web sitesi, Ankara ve Doha'nın bu örgüme destek verdiğini doğrulayan gizli bir belge ortaya çıkardı.²⁴ Ayrıca, İngiliz mahkemesine sunulan önemli belgeler, Katar'ın Suriye El Kaidesi ile bağlantılı El Nusra Cephesi'ne sağladığı fon miktarının bir kısmını ortaya çıkardı²⁵. Örgütün bazı tutukluları için Katar tarafından sağlanan yüklü miktardaki fidyenin ödenmesi süreci de örgütün finansman operasyonlarını açığa çıkardı.²⁶ Ayrıca Ankara ile El-Nusra arasındaki açık ilişki, örgüte finansal ve askeri destekle sınırlı olmayıp, Örgütün lideri Ebu Muhammed el-Julani, İdlib kentinde meydana gelen patlama sonucu başından yaralandıktan sonra Antakya hastanelerinde tedavi altına alındı.²⁷

Ayrıca, Türk istihbarat ajansının (Milli İstihbarat Teşkilatı) (MİT), eski bir Guantanamo mahkûmunun aracılığıyla Somali'deki El Şebab hareketine yüz binlerce dolar gönderdiğini belirten mahkeme belgelerinden elde edilen bilgiler ortaya çıktı.

Bu mahkumun adı İbrahim Şin'dir ve El Kaide örgütü ile ilişkilendirdiği nedeniyle Pakistan'da tutuklanmıştır. Daha sonra Türk istihbaratı için çalıştığı ortaya çıkmıştır ve teröristlerin Suriye'ye ve Suriye'den taşınması gibi operasyonları yönetiyordu.²⁸ Ayrıca, Türkiye'nin başlıca müttefiki olan Katar'ın, Somali'deki aşırı grupları finanse ettiğini

²⁴ Yeni kanıtlar, Türkiye ve Katar'ın Suriye'deki El Kaide'nin finansmanı ve desteklenmesine dahil olduğunu ortaya koyuyor.

²⁵ İngiliz mahkemesi, Katar'ın El Kaide'nin finansmanına dahil olduğunu açıkladı, 16 Ağustos 2019.

²⁶ Katar, Irak'ta kaçırılan prensleri serbest bırakmak için tarihin en büyük fidyesini mi ödedi?, 17 Temmuz 2018.

²⁷ Al-Julani, geçirdiği beyin hasarının ardından Türkiye'de tedavi görüyor, 02/02/2019.

²⁸ Alawi Al-Manzalawi, belgeler Türk istihbaratının Somalili terörist hareket Al-Shabaab'ı finanse ettiğini ortaya koyuyor, Al-Ain Al-Akhbariya, 16.01.2019.

belirten diğler raporlar da bulunmaktadır. Bu da Somali'nin günümüzde hala terörün mağduru olduğu anlamına gelmektedir.

Türkiye'nin rolünü tamamlamak amacıyla, Erdoğan, Diyanet İşleri Başkanlığı'nı (DİYANET) sahada çalışmalar yapmak üzere dini rehberler aracılığıyla görevlendirdi, bunlar Suriye'de şüpheli bir rol oynadı, böylece Türkiye'nin ideolojik rolünü Suriye'nin bazı bölgelerine doğrudan askeri müdahalesinin ardından güçlendirmelerini sağladı.²⁹

B- İslam Devleti Örgütü (İŞİD):

İŞİD örgütü ile ilgili olarak, onlarca medya raporu binlerce savaşçının bu örgüte Türkiye üzerinden katıldığını ortaya koymuş;³⁰ ayrıca lojistik destek sağlandığını, Türk hastanelerinin örgüt üyelerini tedavi etmek için kullanıldığını, örgüt üyelerinin işe alındığını, eğitildiğini, finanse edildiğini ve silahlandırıldığını gösterdi.³¹

Suriye Demokratik Güçleri'nde hapsedilen örgüt üleriyle Fırat Araştırma merkezi tarafından yapılan röportajlarda, bu kişilerin örgüte katılımının Türk istihbaratıyla ilişkilendirilen kaçakçılık ağları tarafından kolaylaştırıldığını doğruladılar. ABD'nin İŞİD'e karşı uluslararası koalisyonunun özel temsilcisi Brett McGurk, Türkiye'nin Fırat'ın doğusuna yönelik saldırıları sırasında yaptığı açıklamalarda, " Dünyanın 110'dan fazla ülkesinden gelen 40 bin İŞİD savaşçısının Türkiye sınırlarını geçerek Suriye'ye girdiğini... ve Türkiye sınırlarını kapatmadığını" belirtti. ³²

Yukarıda adı geçen İbrahim Şen ile suç ortakları arasındaki telefon dinleme kayıtları, küçük kamyonların Suriye'ye geçiş yasağını aşmak için aşırı militanlara malzeme taşımak için ambulansları nasıl kullanmayı planladıklarını gösteriyordu;³³ Ayrıca örgüt ile Erdoğan'ın damadı ve oğlu arasındaki petrol-ticari ilişkilere dair onlarca rapor da mevcuttur.

²⁹ Türkiye kendini izole ediyor, bölgesel ve uluslararası ilişkilerini kaybediyor.

³⁰ Uluslararası rapor: Türkiye, Osmanlı Halifeliğini yeniden kurmak için teröre sponsor olan bir devlettir.

³¹ Erdoğan'ın İŞİD'e karşı savaşacağına inanmamız için hiçbir neden yok.

³² McGurk: Türkiye sınırlarını İŞİD'e kapatmayı reddetti, Şafak, 20.10.2019.

³³ Ayrıntılı olarak... belgeler Türkiye'nin terörist Eş-Şebab hareketine verdiği desteği ortaya koyuyor.

C- Müslüman Kardeşler:

"İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği" (İslam Dünyası STK'ları Birliği), Türkiye ile Müslüman Kardeşler'in ilişkilerini desteklemek için uygun bir perde olarak hizmet etti. Bazı çalışmalar, Erdoğan'ın kişisel ilişkisinin 1970'lerde başladığını gösterirken, diğer çalışmalar, Müslüman Kardeşler örgütü ile Ankara arasındaki ilişkinin 1960'ların başlarına kadar uzandığını belirtti. İslamcı liderlerden Necmettin Erbakan, Türkiye'de bu cemaatin bir şubesinin kurulmasını teşvik etti ve o dönemde "Milli Görüş" olarak adlandırılan şeyi başlattı. Bu terim, "milli görüş" anlamına gelen Türkçe bir kelime olan "Milli Görüş" olarak adlandırıldı. Erbakan'ın, Mısır'daki Müslüman Kardeşler örgütünün lideri olan Seyyid Kutub'dan etkilendiği belirtilmiştir.³⁴

Ancak ilişki 2006 yılında net bir şekilde görünmeye başladı, Erdoğan'ın Türk devlet kurumlarını ele geçirmesiyle birlikte. Türkiye, örgütün toplantılarına kucak açmaya başladı ve Arap ülkelerindeki suçlara karışmış veya karşıt faaliyetlere katılmış olan kaçak cemaat üyelerini kabul etmeye başladı. Bu, Ankara'nın uluslararası bir örgüt merkezi haline gelmesine ve örgütün Avrupa ülkelerine geçiş noktası olmasına neden oldu, özellikle Almanya'daki İslam Birliği (DİTİB) aracılığıyla.³⁵

Suriye devriminin Müslüman Kardeşler'in elinden çalındığı artık gizli değil, ve Suriye muhalefetinin, "devrimin" siyasi kolu, özellikle Erdoğan'ın liderlik ettiği gündemler doğrultusunda Ankara'ya bağlı bir cemaat olarak kabul edildi. Bu, 2006 yılına kadar geri gidebilecek bir planın sonucu olarak gerçekleşti, yani işler tesadüfen değil, dikkat ve özenle hazırlandı. Bu vizyon, önce devrimin militarizasyonunda, ardından rejim güçleriyle birlikte birçok cepheden haksız geri çekilmelerde ve askeri müdahalede olduğu gibi, bu koalisyon ve ona bağlı silahlı grupların Türk istihbaratının emirlerine körü körüne boyun eğmesinde yansıyor. Afrin'de ve Fırat'ın doğusunda ve son olarak

³⁴ Türk dış politikası: Afetler ve tehlikeler Avrupa'yı tehdit ediyor.

³⁵ "Sivil Toplum Kuruluşları Birliği" ... Erdoğan'ın terörün finansmanına açılan kapısı ve Müslüman Kardeşler'in gündemi.

Erdoğan'ın Libya yanılması arkasına geçerek, Suriye halkının bir kısmını temsil ettiklerini düşünerek kandırdıkları meseleyi geride bıraktılar.

2- Bozkurtlar:

Bozkurtlar, 1960'ların sonlarında oluşturulan Türk milliyetçi bir örgüttür ve ideolojileri Türk ırkı ve halkının üstünlüğünü savunur. Geçmişlerini ve tarihlerini geri kazanmayı hedefler ve Balkanlar'dan Orta Asya'ya kadar uzanan bir Türk halklarının birleşmesini amaçlar. Bu fikirleri, Osmanlı Devleti'nin tarihini ve bu devletin altında birçok Asya, Avrupa ve Afrika ülkesini bir araya getirmesini yansıttığı için destekler. Ayrıca Türk kimliğini İslam dinini birleştiren bir bütün olarak görmeye çağırırlar.

Bu örgüt, büyük bir sayıda kamp (1700 şube) sahibi ve resmi olarak kayıtlı yaklaşık 200,000 üyeye sahiptir. Ayrıca yaklaşık bir milyon sempatizanı vardır. Hareket, 1980'den bu yana kampına Türk savaşçıları ve öğrencilerini çekmeyi başardı ve onları zihinsel ve askeri olarak eğitti. Bu kişileri siyasi şiddet eylemlerine katılmak için başlıca bir güç olarak kullanıyorlar ve bu örgüt "ölüm timleri" olarak adlandırılır, çünkü fikirsiz olarak farklı düşünen kişilere suikastlar düzenlerler. Bu örgüt, ABD, Rusya ve Avrupa ülkeleri³⁶ tarafından terör örgütü olarak sınıflandırılır.

Örgüt ile iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi arasındaki ilişki, 2017 referandumu ile Türkiye'nin parlamenter sistemden başkanlık sistemine geçmesiyle açıkça ortaya çıktı. Bu örgüt ile parti arasındaki bağlar yeni değil, benzer şekilde Osmanlıcılarının aşırı çizgisini hizmet eden gruplar, örneğin Osmanlı Ocağı ve Alperen Ocakları gibi çeteler, ancak hepsi, Türkiye'nin mevcut lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın hayalini kurduğu yeni bir Osmanlı İmparatorluğu iddiasını gerçekleştirmek için bir girişim olan bir araya gelme çabasıdır.

³⁶ "Bozkurtlar."

Afrin ve genel olarak Suriye sahası, Türkiye tarafından desteklenen İslamcılarının yanı sıra Türk milliyetçisi milislerin varlığını göstermektedir, özellikle "Bozkurtlar"ın bulunduğu yerde. Bu gruplar, Suriye savaşında yer aldıkları için önde gelen üyelerinden bazılarını kaybettiler.³⁷ Türk gazetesi Zaman, Şubat 2016'da yayınladığı bir raporda, "Ankara'nın, sivillerin kanı pahasına kuzey Suriye'yi ele geçirmek için Bozkurt milislerini, IŞİD, El Nusra ve silahlı çetelerle birlikte kullandığını" belirtti.³⁸

Bozkurtlar örgütü Orta Asya'daki Türk hareketlerini ve Doğu Türkistan Bağımsızlık Hareketi'ni (Doğu Türkistan'daki Çin Cumhuriyeti'nde kökeni Türk olan Uygur gençlerine eğitim kampları kurdu) desteklemektedir. Bu gençlerin çoğu Çin'in batısındaki Şincan Uygur Özerk Bölgesi'nde bulunmakta ve Çin tarafından ana terör örgütlerinden biri olarak kabul edilmektedir³⁹. Ayrıca, Bozkurtlar'ın Kırım Yarımadası, Rusya, Azerbaycan ve diğer Türk Cumhuriyetleri gibi bölgelerde etkinlikleri bulunmaktadır.

Avrupa'da, Almanya, Türk milliyetçisi ve aşırı sağ görüşleri benimseyen bir örgüt olan "Osmanlı Almanya" adlı bir grup tarafından desteklenen Türk milliyetçisi bir hareketin faaliyetlerini tespit etmiştir.⁴⁰

Beşinci Bölüm: "Neo Osmanlılık" Politikasının Hedeflenen Bölgeleri

1- Orta Doğu:

A- Suriye:

Türkiye, Suriye krizine müdahil oldu ve hükümet, büyükelçiliğinde çalışanları geri çekti ve "Suriye halkını destekleme" politikasını benimseyerek "muhalefet" yanında yer aldı. Türkiye, şu anda olduğu gibi olayları kışkırtmada Katar ile birlikte en çok teşvik

³⁷ Bozkurtlar: Yarım milyon aşırı Erdoğan'ın hizmetinde.

³⁸ Bozkurtlar... Kuzey Suriye'deki Türk işgalinin öncüsü.

³⁹ Türkiye'deki boz kurtlar... İran Devrim Muhafızları'nın diğer yüzü mü olacaklar?!

⁴⁰ Önceki kaynak

eden ülkelerden biri oldu. Türkiye, çoğu zaman en radikal grupları destekledi ve Suriye'ye girmeleri ve çıkmaları için ana kapı oldu. Türkiye'nin, çoğu militan grubu desteklediği ve ilişkilerini belgeli olduğu bilinmektedir, bunlar arasında IŞİD, El Nusra ve Nuruddin Zengi Hareketi gibi en aşırı gruplar bulunmaktadır.

Erdoğan, Suriye krizinin başlamasını, bölgesel bir etki alanına ulaşma fırsatı olarak gördü ve bölgedeki aşırı İslamcı grupları desteklemeye başladı. Türkiye'nin gizli ve açık destek sağladığı militan gruplar, özellikle IŞİD ve El Nusra gibi en radikal gruplar olmuştur. Türkiye, muhalif grupları desteklemek için özellikle Suriye krizinin patlak vermesini değerli bir fırsat olarak gördü ve bu grupları finanse etmek ve silahlandırmak için sınırsız destek sağladı. Ayrıca, hükümet, "muhalif" olarak kabul edilen siyasi figürleri yüksek maaşlar ve Katar ile işbirliği yaparak çeşitli ödüllerle çekmeye başladı. Bu gruplar, sadece hükümetin politikalarını uygulayan kuklalar haline geldiler.

İslamcı grupların Türkiye'nin "muhalif" siyasi sahada etkisi oldukça açıktır. Bu gruplar, bu sahada en büyük etkiyi oluşturur ve Ankara'nın temel olarak dayandığı grup olarak kabul edilirler. Aynı zamanda çatışma bölgelerinde bulunan askeri yapılar, Türk ve Katar desteğiyle korunan aşırı İslamcı fraksiyonlardan oluşur ve bu gruplar, sahada eylem konusunda IŞİD ve El Nusra gibi örgütlerden pek farklı değildir.

Türkiye, Kürtleri hedef alarak Suriye'nin kuzey bölgelerini işgal etti ve bu işgalin altında yatan açık olmayan hedefini gerçekleştirmek için bu gerekçeyi kullanıyor. Bu hedef, "Misakı Milli" kapsamında yer alan bölgelerde genişlemeyi içeriyor.

B- Irak:

Türkiye, Irak'taki Sünnileri koruma bahanesiyle, Irak'ın siyasi coğrafyasındaki mezhepsel bölünmeyi körüklemeye çalışıyor, bu da ülkenin durumunu daha da karmaşık hale getiriyor. Bu çabalar, parasal, askeri ve eğitim desteğiyle Sünni askeri milisleri destekleyerek gerçekleştiriliyor. Ayrıca Türk hükümeti, İslamcılarla iş birliği

yaparak Osmanlı halifeliği iddiasını ilerletmek için siyasi kolu olan "İslam Partisi"ni desteklemeye çalışıyor.

Erdoğan, Musul'un (16 Ekim 2016 - 20 Temmuz 2017) IŞİD'in elinden kurtarılma operasyonuna katılmaya çalıştı ve bu, Irak'ın başkentinden sonra nüfus bakımından ikinci en büyük şehir olan bu şehrin kurtarılmasını içeriyordu. Ankara, Musul'un Lozan Anlaşması gereği 1923'te terk ettiği iddia edilen "Osmanlı mirası" olarak gördüğünü belirterek, bu şehri geri kazanma talebinde bulunuyor ve şu anki Türk sınırlarının yeniden çizilmesini talep ediyor. Bu siyasi kaosun ortasında Müslüman Kardeşler'in siyasi kolu olan Irak İslam Partisi'nin rolü ortaya çıktı ve Genel Sekreteri İyad el-Samarrai aracılığıyla, Ankara'nın Irak'ın Ninova Valiliği ve merkezi Musul'da güvenliği yeniden sağlamasına yardım etmek istediğini iddia ederek Irak'ın Türkiye'nin müdahalesini reddeden tutumunu eleştirdi.⁴¹

Türkiye, Musul ve Kerkük'ü Türk bölgesi olarak görüyor ve ve koruma gerekliliğine sahip bölgelerdir. İbrahim Kalın, Türk Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, "Evet, Kürtler ve Araplar da var ama temel kimlik Kerkük'ün bir Türkmen şehri olduğudur" dedi. Türk siyasetçi, "En az 5 bin milli gönüllü hazır. Başta Kerkük olmak üzere Türkmenlerin yaşadığı şehirlerde varoluş, birlik ve barış mücadelesine katılmayı bekliyorlar." diye ekledi. Bu nedenle, Kerkük'ün anayasa referandumu⁴² ve bağımsızlık referandumu kapsamına alınması, Türkiye'yi öfkelenirdi.

C- Kürdistan

Sovyetler Birliği'nin çöküşü, Orta Doğu'da köklü jeopolitik değişikliklere neden oldu, bu da Kürt sorununun uluslararası bir seviyeye yükselmesine yol açtı. Bu, Türkiye'nin Balkanlar'dan Anadolu'ya uzanan jeostratejik alandaki kendisine verdiği rolle ilişkilendirilmiştir. Kürt sorunu, Osmanlı İmparatorluğu'nun yeniden canlandırılması gibi görünen bir dönemi sonlandırabilecek bir engel olarak kabul edildi.⁴³ Bu rolün

⁴¹ Irak'ta Ankara Belgeleri (2)... Müslüman Kardeşler, Erdoğan'ı "Bağdat Sünnileri"nin halefi olarak atadı.

⁴² Kerkük'ün Türkiye açısından tarihi ve stratejik önemi.

⁴³ Nofal, Türkiye'nin Doğuya Dönüşü, s. 27-28.

etkinleştirilme olasılığı, Suriye krizi sırasında arttı, çünkü Kürtler, IŞİD'e karşı yüksek etkinliklerini kanıtladılar ve şimdi bu rolü siyasi ve diplomatik olarak çevirmeye ihtiyaçları var. Toplumun bu Neo Osmanlılık yayılmasının jeostratejik çıkarlarına yönelik tehlikelerin farkına varmasıyla, bu hiç de imkansız olmayacaktır.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Kürt coğrafyasında uyguladığı yeni Osmanlaştırma politikası, başlangıçta kendi yanlarında olan bir Kürt tabanını kazanma çabası olarak başladı ve şunlar arasında birkaç yol izledi: Erdoğan, Kürt sorununun kendi sorunu olduğunu iddia etti ve "terörle mücadele yasası"nı genişletme girişiminde bulundu, bu nedenle Kürt çocukları ve kadınlarına yönelik tutuklamalar arttı. Kürt sermayesini desteklemek üzere işbirliği yapan bir sermaye grubunun oluşturulmasına katkıda bulundu ve bu gruplarını Güney ve Kuzey Kürtlerindeki önemli şehirlerde merkezler açtı. Aynı zamanda, Kürt kimliği üzerine odaklanan sivil toplum kuruluşlarını kurdu ve Kürt halkına yönelik psikolojik savaşları geniş bir şekilde sürdürdü, spor ve sanat etkinliklerini teşvik etti; ayrıca dinin siyasi bir araç olarak kullanılmasını teşvik etti ve "Kürt Hamas"ını (İsrail'in Mossad tarafından kurulan Filistin Kurtuluş Örgütü'nü zayıflatmak için kurulan örgüt) kurmaya çalıştı, Kürtçülüğü benimseyen ve bunu önde tutan bu örgütü faal hale getirdi, dini okulları kurdu ve Kuran öğretim kurslarını yoğunlaştırdı, bunları kültürel temizliğin lehine kullanmak için kullanırken, Kürt varlığını inkar etti ve Kürtlerin özgürlük mücadelesini görmezden geldi.⁴⁴

Türkiye'nin ekonomik merkezleri Güney Kürdistan'da dikkat çekici bir şekilde yayıldı ve neredeyse tüm sektörlere sızdı. Petrol şirketlerine katkılarından gayrimenkul şirketlerine yatırımlara ve gıda, hizmetler, sağlık ve diğer tüm ayrıntıları içeren genel ticarete kadar Türkiye'nin eşsiz bir ekonomik nüfuzu var, bu da bölgeyi Türk isteklerine tabi kılıyor ve onun iradesi tarafından yönetiliyor.

Askeri açıdan, AKP'den önce ve sonraki dönemde Türkler, Kürdistan bölgesinde son derece hassas bölgelerde bir dizi askeri üs kurdu ve bunların Irak ve Kürt düzeylerinde terk edilmesini talep etmek zorlaştı. Batı Kürdistan (Rojava) tarafında, Türk kuvvetleri, önce Cerablus'tan el-Bab'a ve sonra Efrin'e, son olarak da Serê Kaniyê/Resulayn'dan

⁴⁴ Öcalan, Demokratik Medeniyet Manifestosu, cilt 5, s

Tel Abyad/Girê Spî'ye kadar uzanan bölgeyi ele geçirdi. Bu bölgeler, "Misakı Milli" kavramının içine giren merkezlerdir.

Bu gerçeklerin farkına varıldığında, Türk kaygısının Kürt meselesine olan yoğunluğu farklı bir şekilde anlaşılır. Bu, önceden hesaplanmamış bir etkiyi taşır; Kürt rolü, "Neo Osmanlıcılık" fikrinin temelini tehlikeye atar, elbette Türkiye'nin karşı karşıya olduğu diğer zorluklarla birlikte. Türk ulusal eğilimi, Sovyetler Birliği'nin çökmesinin ardından Orta Asya ve Kafkasya'da yeni Türk devletlerinin ortaya çıkmasının ardından arttı, bu da Ankara'nın "Türk Birliği" projesini hareketlendiren, politik ve düşünsel anlamda elverişli bir ortam yarattı ve Türkiye bu geniş dünyanın liderliğini üstlendi, bu da Kürt sorunu konusundaki Türk tutumuna sert bir milli karakter kazandırdı.

D- Mısır:

Erdoğan, Müslüman Kardeşler'in "Büyük Hilafet" adını taşıyan projesi çerçevesinde Mısır'ı ele geçirmek için planlama yapmıştır. Türk işadamlarını, Hosni Mubarak'ın düşmesinin ardından Mısır'ı siyasi ve ekonomik olarak ele geçirmek amacıyla Mısır'a getirdi. Ancak umutları ve beklentileri sadece bir yıl sonra, 30 Haziran 2013 devrimi ve Mısır ordusunun kalabalık halk taleplerine destek vermesiyle sona erdi ve Müslüman Kardeşler'in yönetimi sona erdi.⁴⁵

Türkiye, Muhammed Mursi ve İslamcı hükümetin devrilmesinden sonra Kahire'den büyükelçisini geri çekti, diplomatik temsilini azalttı ve Türk tutumu, uzun vadede resmi Mısır liderliği ile ilişkileri yıkan bir şekilde ortaya çıktı. Erdoğan şunları söyledi: "Ankara, asla darbeyi gerçekleştirenlerin hükümeti devralmasını saygı göstermeyecektir."⁴⁶

Mısır-Türkiye ilişkileri, 2011 yılında Mısır protestolarının patlak vermesiyle büyük bir dönüşüm yaşadı. Türkiye, bu protestoları ilk günden destekledi ve Erdoğan, halkın taleplerine kulak vermesini istediği bir mesajı Hosni Mubarak'a ilettili⁴⁷. Ankara, bunu ilk olarak Mubarak'ın istifasından bir ay sonra Mısır'ı ziyaret eden Türkiye

⁴⁵ Türk dış politikası: Afetler ve tehlikeler Avrupa'yı tehdit ediyor.

⁴⁶ Türkiye-İsrail ilişkileri ve Arap Baharı devrimleri "2002-2015"

⁴⁷ Recep Tayyip Erdoğan, Mübarek'e halkının taleplerini dinlemeye çağırıyor, yayımlandı: 02/01/2011.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile teyit etti. Ardından yıl sonuna kadar Erdoğan'ın, Müslüman Kardeşler taraftarlarının büyük bir coşkuyla karşıladığı ünlü ziyareti gerçekleşti ve bu ziyaret sırasında 208 Türk işadamıyla 20 ticari anlaşma imzalandı.⁴⁸ Bu, Mısır'da iktidara gelmeyi hedefleyen Müslüman Kardeşler hareketini heyecanlandırdı ve seçimler, onların adayları Muhammed Mursi'nin zaferi ile sonuçlandı.

Mursi'nin iktidara gelmesi, Türkiye'nin Orta Doğu'da yeni bir harita oluşturması için geniş bir yol açtı ve Ankara, en az yüz yıl boyunca görülmemiş bir bölgesel ağırlığı Mısır ile paylaşacaktı. İktidarının sadece iki ayı geçmemesine rağmen, Mursi, Eylül 2012'deki ⁴⁹Adalet ve Kalkınma Partisi'nin 4. Kongresi'ne katılması için davet edildi ve büyük bir karşılama aldı. Ayrıca bu dönem, Türk-Mısır ilişkilerinin Gazze'ye yönelik İsrail saldırısına karşı yüksek bir seviyede bulunmasıyla dikkat çekti, bu da İsrail'i bu yakınlaşmadan rahatsız etti.

Türk hayalleri, Abdülfettah el-Sisi'nin 3 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirdiği askeri darbe şoku altında aniden çöktü. Kimseye gizli olmayan bir gerçek, bu darbenin Doğu Ortadoğu bölgesinde Erdoğan'a karşı olan düşman cephesi tarafından gerçekleştirildiği; İsrail'den başlayarak Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve hatta Suriye krizindeki tutumu ile rahatsızlık yaratan İran dahil.

Türk tutumu, Mısır'daki askeri darbeye karşı sert ve kararlıydı. Türkiye, darbeyi eleştiren televizyon kanallarına destek verdi ve darbenin politikasını eleştiren Mısır muhalefetine ev sahipliği yaptı. Ancak muhalefetin zayıflığı ve Mısır'daki rejimle mücadele konusundaki eksikliği, Türkiye'nin duruşunu etkiledi ve önceleri Mursi'nin iktidarının geri dönmesini talep ettiği sert bir tutumdan, Mursi'nin idam hükmünün kaldırılmasını talep etmeye kadar geriledi.

Mısır, Müslüman Kardeşler'i 2013⁵⁰ sonlarında terör örgütü olarak ilan etti. Yeni Mısır hükümeti, Türkiye'ye karşı sert politika kampanyaları başlattı ve Mısır'ın kaynaklarını Türk politikasını ifşa etmek ve engellemek için harcadı. Mısır kurumları, Türk

⁴⁸ Mohamed Elhamy, Mısır-Türk İlişkileri: Kökler ve Meyveler, Mısır Çalışmaları Enstitüsü, 10 Aralık 2017.

⁴⁹ Cumhurbaşkanı Mursi Türkiye'ye geldi ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi El Ahram'ın konferansına katıldı, 30.09.2012.

⁵⁰Mısır, 25 Aralık 2013'te Müslüman Kardeşler'i kanunen yargılanan bir terörist grup olarak ilan etti.

nüfusunu kırmak amacıyla İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri ile işbirliği yaparken, deniz sınırlarını çizmek için Kıbrıs ve Yunanistan ile anlaşmalar yaptılar, bu da Türkiye'yi Doğu Akdeniz'de petrol sahalarını kaybetme riskiyle karşı karşıya bıraktı. Ayrıca Mısır, 15 Eylül 2016'da Türkiye'deki askeri darbe girişimini izlemek ve desteklemek için etkili bir şekilde hareket etti.

E- Filistin:

Hamas'ın Türkiye, Katar ve İran ile ilişkileri, Hamas'ın aidiyetine sahip olduğu düşünceye göre şekillenmektedir, bu düşünce Müslüman Kardeşler hareketine aittir ve Hamas, kendi anlaşmasının ikinci maddesine göre bu organizasyonun bir parçası olarak kabul edilmektedir. Hamas liderlikleri, Suriye'deki iç savaşın patlak vermesiyle ülkelerini terk ettikten sonra Türkiye'nin kendileri için güvenli bir sığınak olduğunu gördüler, burada Hamas'ın askeri hücrelerini Batı Şeria ve Ürdün'de yönlendirmeyi başardılar ve yüz binlerce doları silahlı Hamas etkinliklerine dönüştürdüler. Ayrıca Türk hükümeti, Türkiye'de Hamas'ın askeri eğitimlerini denetliyor, Türkiye'deki Hamas aktivistleri Türkiye, Ürdün, Suriye ve diğer Arap ülkelerinde yaşayan Filistinlileri ayarlıyor ve İstanbul'daki özel bir ofise gönderiyor, burada bu kişileri şehir dışındaki eğitim kamplarına ayırıyorlar.⁵¹

Türkiye, Hamas aracılığıyla Orta Doğu'da etkili bir rol oynamaya çalıştı, bu da İsrail tarafından öfkeyle karşılandı. Türkiye, Hamas liderlerine kapılarını açtı ve onlara destek sağladı. Filistin meselesini ve istediği her an kullanabileceği bir koz haline getirdi, bu, Ankara ile Tel Aviv⁵² arasındaki sıkı ilişkilere rağmen birçok fırsatta ortaya çıktı. Arap ülkeleri ve Suudi Arabistan gibi ülkelere farklı olarak, Türkiye'nin bu hareketi benimsemesi ve İsrail ile ilişkilerini iyileştirmesiyle birlikte geldi.⁵³

Türkiye'nin Hamas ile işbirliği yapması, Hamas'ın merkezinin Şam olduğu bir dönemde, Türkiye'nin Filistin uzlaşısı dosyasına dahil olması ve Filistin otoritesi ile Hamas arasındaki gerginliği hafifletme amacı taşıması, Türkiye'nin Orta Doğu'daki

⁵¹Türkiye'nin terörle mücadeleye yaklaşımı.

⁵² Hamas hareketinin Katar, Türkiye ve İran'la nasıl güçlü ilişkileri vardı?

⁵³ Daily Telegraph: Türkiye, Hamas'ın İsrail'e saldırı planlamasına izin veriyor.

rolünü canlandırmayı hedefliyordu. Bu rolün yürütülmesi görevi o dönemde yalnızca Mısır ve Arap Birliği'ne aitti ve özellikle 2009'da ⁵⁴Davos Konferansı'nda Shimon Peres'i karşısına alarak ve 2010'da "Mavi Marmara" gemisini Gazze kuşatmasını "kırmaya" yönelik olarak göndererek Erdoğan'ın başarılı olması, Arap ve İslam dünyasında halk desteği çekiyordu. Bu, Türkiye ve İran'ın Hamas'ı desteklemesiyle birleşen bir yükseliş hissiyatına yol açtı ve Arap rejimleri için bir politik sıkıntı yarattı, çünkü resmi Arap dünyası Filistin otoritesini desteklerken, bu durum diplomasi kanalları tarafından ortadan kaldırılamayan hassasiyetlere yol açtı, sonuç olarak "Arap Baharı" krizi ortaya çıktı.

2- Arap Körfezi:

A- Umman:

Yeni Osmanlılar başlangıçta Umman'a karşı pek bir ilgi göstermedi, ancak 2011'den itibaren dikkate değer bir şekilde hareket ettiler. Bu, özellikle askeri işbirliği anlaşmasından kaynaklanıyordu ve ilişkileri genişleterek Umman'ı askeri ve ekonomik açıdan etkilemeyi amaçlıyordu. Sonunda Umman'ı Türk eksenine dahil etme niyetindeydiler.⁵⁵

B- Bahreyn:

Erdoğan hükümeti, Müslüman Kardeşler hareketi "İslah Derneği" aracılığıyla Bahreyn'e yaklaşmayı denedi. İslah Derneği, Türkiye ve projeleri için para sağladı ve aynı zamanda Erdoğan hükümetinin vakıflarına finansman sağlayan "Türk-Yemen Dostluk ve İşbirliği Derneği"ne katkı sağlayan bağışçılardan biriydi.⁵⁶

C- Katar:

Türkiye, Rus uçağının Türk hava sahasında düşürülmesi krizinin ardından Türkiye'ye ticari yaptırımlar uygulayan Rusya'nın, Türkiye'ye gaz tedariki konusunda yardım sağlaması amacıyla Katar'a başvurdu. Katar, bu yaptırımların Türkiye üzerindeki

⁵⁴ Erdoğan, İsrail cumhurbaşkanıyla sözlü tartışmanın ardından Davos'u kızdırdı.

⁵⁵ Ölüm işi.. Türkiye, Muscat'ın korkularını kullanarak burayı silah yağmuruna tutuyor.

⁵⁶ Bahreynli kardeşler... Arap vatandaşlığı ve Erdoğan'a bağlılık.

etkisini azaltmada önemli bir rol oynadı, özellikle enerji alanında. Orta Doğu'da Moskova ve Washington ile Suudi Arabistan ve İran arasındaki jeopolitik çatışmanın arttığı bir dönemde, Türkiye, Katar'ı bölgede stratejik müttefik olarak gördü. 2015 yılında iki ülke arasındaki askeri işbirliği anlaşması, bu ilişkinin derinliğini vurguladı. Katar, Temmuz 2016'daki darbe girişimine karşı Türkiye'nin yanında durdu ve Türkiye, Katar'ın 2017 Körfez krizi sırasında abluka altında kaldığında hızlı ve sınırsız destek sağladı. Bu, Katar pazarına mal ve ekipman taşımak için hava ve deniz yolu köprüsünün kurulmasını içeriyordu. Ticaret hacmi rekor seviyelere ulaştı ⁵⁷ve Türk lideri ile Katar Emiri arasındaki yaklaşık 15 zirve toplantısına yol açtı ve farklı alanlarda yaklaşık 40 anlaşma imzalandı.⁵⁸

Katar ve Türkiye arasındaki yakınlığın en büyük nedenlerinden biri, Katar'ın Müslüman Kardeşler teşkilatını benimsemesi ve ona sığınak ve koruma sağlamasıdır. Bu grup, sosyal medya platformları ve bazı propagandacıları, Yusuf el-Karadavi ve diğerleri, aracılığıyla Arap ve İslam dünyasında geniş bir takipçi kitlesi elde etti. Bu faaliyetler, Türkiye'deki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) yükselişiyle örtüşüyordu. Bu yaklaşmanın belirtileri, "Arap Baharı" krizlerinin başlangıcında ortaya çıktı. Bu süreçte, bu iki ülkenin, Arap dünyasındaki terör gruplarını destekleme ve işbirliği yapma konusundaki çıkarlarının ortaya çıktığı birçok kesişim açığa çıktı. Ayrıca, bu iki izole olmuş ülkenin stratejik, ekonomik ve siyasi çıkarları birleşti ve Türkiye'nin genişlemeci politikalarına hizmet eden yaklaşmayı artırdı. Türkiye, son zamanlarda sızdırılan gizli askeri anlaşma uyarınca binlerce Türk askerini Katar topraklarına yerleştirdi ve anlaşmanın önemli maddelerinden biri, Katar topraklarında bulunan Türk askerlerinin herhangi bir yasal ihlal nedeniyle takip edilemeyeceğini veya yargılanamayacağını belirtmektedir. Ayrıca, anlaşmanın üçüncü bir tarafın anlaşmazlıkları veya ihtilafları çözme amacıyla başvurmasına izin vermediği de ortaya çıktı.⁵⁹

⁵⁷ İzmir ile Doha arasındaki yemek havası köprüsü, Turk Press, 06/12/2017.

⁵⁸ Anadolu Haber Ajansı, Türk-Katar Yüksek Stratejik Komitesi dördüncü toplantısı hakkında, Daily Sabah, 26.11.2018.

⁵⁹ Mahmud Rüşdi, Katar ile Türkiye arasındaki askeri anlaşma...gizli belgeyle işgal, Vizyon, 01/12/2019.

D- Yemen:

Türkler şu anda Yemen'de Müslüman Kardeşler Hareketi'nin liderliğini yaptığı İran benzeri bir varlık kurmayı amaçlıyorlar. Türkiye'nin bu proje üzerinde çalışmaya başlaması, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Türkiye'de iktidara gelmesiyle başladı ve Arap Baharı krizlerinin Yemen dahil birçok Arap ülkesine ulaştığı dönemde Türkiye'nin Yemen topraklarında yapmış olduğu faaliyetlerin hızlandı.

Türkler, Salih yönetimi döneminde Müslüman Kardeşler Hareketi ile sıkı bir işbirliği içinde gizlice çalıştılar. Bu işbirliğinin ana hatlarından biri ekonomik alandı. Türkiye, Yemen'deki Müslüman Kardeşler Hareketi'ni parasal olarak destekledi ve bankacılık işlemleri için finansal danışmanlık ve teknik hizmetler sağladı. Sheikh Hamid al-Ahmar (Yemen'deki Müslüman Kardeşler Hareketi'nin liderlerinden biri) özellikle Türklerin yardımıyla büyük bir ticaret imparatorluğu inşa etti. Arap dünyasında başlayan devrimler, Türkiye'nin Yemen'deki Müslüman Kardeşler Hareketi'ni destekleme faaliyetlerine katkıda bulunacak bir fırsat olarak görüldü. Türkiye Adalet ve Kalkınma Partisi, Müslüman Kardeşler yönelimli 800'den fazla Islah Partisi kadrosunu başta insani gelişme, planlama, iletişimde modern teknolojiler, askeri planlama, sağlık ve eğitim kurumlarının yönetimi ve diğer çeşitli alanlarda eğitmiştir.

Salih'in iktidardan ayrılmasının ardından Türk hükümetinin Yemen'e olan açık hareketleri başladı, ve Türkiye'nin Yemen'deki Müslüman Kardeşler Hareketi ile koordine olmaktan ve Türkiye lehine stratejik bir müttefik güç kurma yolunda hareket etmekten çekinmediği görüldü. Türkiye, Yemen'deki tüm Müslüman Kardeşler Hareketi kanatlarını Adalet ve Kalkınma Partisi bayrağı altında birleştirmeyi başardı. Aynı zamanda Türkiye'nin Mısır'daki benzer projeleri de yürürlüğe koymasıyla, Türkiye'nin Kızıldeniz'in güneyi ve kuzeyindeki deniz taşımacılığı yolları üzerinde daha fazla etkisi olacak şekilde planladığı bir projeyi hayata geçirdi.⁶⁰

Türkiye'nin Yemen'deki taraflarla ilişkilerindeki çelişki dikkat çekiciydi. Türk Yardım Kuruluşu, Sanaa ve Husilerin kontrolündeki bölgelerde faaliyet gösterdi ve bu, Erdoğan hükümetinin Husi milislerini doğrudan desteklemesi ve Husi milislerine neredeyse

⁶⁰ Hamid Al-Ahmar üzerinden Türkiye ile Islah Partisi arasındaki yasa dışı ilişki.

resmi bir tanıma niteliği taşıdı.⁶¹ Ayrıca Yemen Cumhurbaşkanı Abd-Rabbu Mansour Hadi, 16-18 Şubat 2016 tarihleri arasında Erdoğan'ın davetini kabul ederek Türkiye'ye ziyarette bulundu. Aynı şekilde, Yemen Dışişleri Bakanı, 18 Mayıs 2018'de İstanbul'da düzenlenen Kudüs'e dair olağanüstü İslam Zirvesi'ne katıldı.⁶² Rusya'nın Sputnik haber ajansı tarafından aktarılan bilgilere göre, El Kaide ile bağlantılı 400'den fazla yabancı militan, İdlib'den Türk topraklarına ve oradan Somali'ye ve Yemen'e taşındı. Bu militanlar küçük gruplar halinde geldiler ve grupların boyutları genellikle 8 ila 15 kişi arasında değişiyordu.⁶³

Türkiye, stratejik konumunun önemini farkında olduğundan, kendisine bağlı olan İslah Kardeşliği partisi ve Katar'ın mali, medya ve manevi desteği ve bölgedeki diğer taraflar aracılığıyla, Yemen üzerindeki Osmanlı hegemonyasını yeniden tesis etmeye ve bölgedeki ülkelere üzerindeki etkisini genişletmeye çalışmaktadır.⁶⁴

Yemen'deki İran-Türkiye-Katar koordinasyonunun özellikleri, son dönemde Yemen dosyasında yaşanan gelişmeler ışığında somut hale geldi. Ankara'nın gönderdiği sinyaller, Yemen'deki savaşa ilişkin tutumunun değiştiğini ve Katar'ın, Husilere verdiği desteği ve Yemen'deki Müslüman Kardeşler ile bağlarıyla uzlaştırmayı amaçlayan vizyonunu benimsediğini gösteriyor.⁶⁵

3- Kuzey Afrika:

A- Libya:

Türkiye, 2011 ayaklanması sırasında Libya'ya yönelik herhangi bir askeri operasyona başlangıçta karşı çıktı ve NATO'nun veya başka bir ülkenin Libya'ya askeri müdahalesinin tamamen ters sonuçlar doğuracağına inanıyordu. Ancak Kaddafi'nin yenilgisinden sonra Ankara'nın tutumu değişti. Libya ekonomisine erişim sağlama ve İslami gruplar aracılığıyla nüfuzunu yayma fırsatını yakalayan Ankara, bu sayede bir

⁶¹ Salih ve Husilerin fonlarını donduran Türkiye, savaşın bulanıklaştırdığı sularda nüfuz sağlamaya çalışıyor.

⁶² Türkiye ile Yemen arasındaki siyasi ilişkiler.

⁶³ Türkiye, Yemen'e terör ihraç etmeye ve El Kaide'yi yeniden yerleştirmeye devam ediyor.

⁶⁴ İran ve Türkiye... kötü niyetli komplolar.

⁶⁵ Savaş sonrası aşamanın öngörülmesi amacıyla Katar'ın katılımıyla Yemen'de Türkiye-İran koordinasyonu.

yandan gelişmelerin gidişatını içeriden daha fazla yönlendirebilmek, bir yandan da bir sonuç elde etmek istiyor gibi görünüyor. Bir yanda Fransa'nın bu süreçte öncü rol oynama isteği ile denge, diğer yanda.

Türk müdahalesi Libya'da 2014'ten sonra net bir şekilde görünmeye başladı. Ulusal Mutabakat Hükümeti'ni temsil eden İslami unsurlar, seçimlerde yenilgiyi kabul etmeyerek Tobruk'ta emekli asker Halife Hafter liderliğindeki Ulusal Ordusu destekleyen rakip bir hükümetin oluşturulmasına neden oldular.

Ankara'nın Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne verdiği destek, Mısır ve Körfez ülkeleri gibi müttefiklere karşı geliştirdiği birçok dış politika kararından sadece biri olarak kabul edilir. Bu, bazı analistler tarafından bölgesel bir vekalet savaşı olarak tanımlandı.⁶⁶

Birleşmiş Milletler'e bağlı bir uzman ekibine göre, Türk şirketleri silahları Libya Şafak İttifakı (radikal milislerin bir koalisyonu) liderliğindeki gruplara verdi ve aynı komite Katar'ı "radikalleri" finanse etmekle suçladı.⁶⁷ Türkiye ve Katar, Tripoli ve Misrata'daki aşırılık yanlısı gruplara silahla destek vermeye devam etti, Birleşmiş Milletler silah ambargosuna rağmen, ve birçok Türkiye'den gelen silah sevkiyatı uluslararası toplumun müdahalesizliğiyle karşılandı.⁶⁸

Dün gizli olan şimdi açıklandı ve Erdoğan şimdi herkesin gözleri önünde IŞİD, El Nusra ve silahlı Suriyeli grupları Libya'ya silah ve militan gönderiyor ve ülkenin İslamcı hükümetinin çökmesinden korkarak Libya'ya askeri müdahalesine parlamento onayı aldı ve böylece Osmanlı hayalleri çökme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

⁶⁶ Türkiye 2011'den sonra Libya'da... diplomasiden askeri tırmanışa.

⁶⁷ Amerika'nın hazırladığı bir rapor, Libya'nın sabote edilmesinde Türkiye ve Katar'ın rolünü ortaya koyuyor.

⁶⁸ Aşırılıkçıların ittifakı: Türkiye ve Katar'ın Libya'daki terörizme desteği.

Bu yönde Türkiye'nin Libya ile ilişkilerinin seyri açık bir şekilde görülmektedir. Krizin onuncu yılına girdiği Libya'ya Ankara, uluslararası toplumdan herhangi bir açık itirazla karşılaşmadan cesurca müdahale etmektedir.

Türk politikasının Libya krizine yaklaşımının en belirgin özelliği çelişki ve çatışmadır. 15 Şubat 2011'deki protestoların başlamasıyla birlikte Ankara, Libya'ya dış müdahalelere genel olarak temkinli yaklaşmış, yaptırımlara ve Fransa liderliğindeki ardından NATO tarafından yürütülen askeri müdahale planlarına karşı çıkmış ve insani yardım çabalarına katkıda bulunmayı tercih etmiştir. Aynı zamanda Türkiye, krizin taraflarıyla iletişim kanallarını açık tutarak arabuluculuk rolü üstlenme girişimlerine daha yakın durmuştur.

Kaddafi'nin hükümetinin Ekim 2011'de devrilmesiyle Ankara, terör örgütleri ve özellikle Müslüman Kardeşler'in siyasi kolu olan "Adalet ve Kalkınma Partisi"ne tam destek sunmaya yönelmiş, ayrıca Libya'nın batısındaki Misrata milislerine destek sağlamıştır. Aynı şekilde Türkiye, Libya'da "Karama Operasyonu" adı verilen girişime karşı "Şafak Libya" adlı koalisyona destek vermiş ve bu, Türkiye'nin doğu Libya'daki ilişkilerinde gerilime neden olmuştur. Doğu Libya'daki askeri lider Halife Hafter, Türkiye'yi Libya'da terörü desteklemekle suçlamış ve doğu Libya hükümeti, Türk şirketleriyle iş yapmayı durduran bir karar almıştır.

Türkiye, Kuzey Afrika'da, Fas'tan Mısır'a kadar uzanan bir bölgede etkisini genişletme ve yayılma amacındadır. Bu bölgeyi, bu Türk etkisi kabul etmeye zorlamak istemekte ve bu oluşumun, bölgedeki dengesizliklerin bir parçası olduğu kanıtlanmıştır. Türkiye'nin bu alanda, başta Müslüman Kardeşler olmak üzere müttefikleri aracılığıyla Osmanlı benzeri bir etki alanı elde etme amacı vardır, bu bölgeye hangi maliyetle olursa olsun. Türkiye'yi bu yönde itmeye iten diğer maddi nedenlerden biri, yatırımlarını koruma ve şirketlerinin bölgedeki iyi bir pay almasını sağlama arzusudur. Aynı zamanda Türkiye, yaklaşık 21 milyar dolar olarak tahmin edilen ve büyük bir kısmı Muammer Kaddafi dönemine ait olan Libya'nın Türkiye'deki paralarının çıkmasını

engellemek istemektedir.⁶⁹ Ayrıca Türkiye, Libya'daki çeşitli İslamcı grupların paralarını Türkiye'ye getirip bir nevi depo haline dönüştürmüştür.

Libya Ulusal Ordusu Genel Komutanlığı, 2018'in sonlarından 2019'un başlarına kadar el konulan silah sevkiyatlarına ve bu silahların Libya'ya silah tedarikine yönelik uluslararası kararlara aykırı olduğunu iddia ederek Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Güvenlik Konseyi'ni Türkiye'yi kınamaya ve bu uygulamalar hakkında soruşturma açmaya çağırmaktadır. Sivil toplum aktivistleri, politikacılar, insan hakları savunucuları, gazeteciler ve diğer ilgilenen kişiler, açıkça Türkiye'nin Libya'ya müdahalesi hakkında bildirimler yayınlamıştır⁷⁰ ve bu, Türkiye'nin Libya'daki suçlarını hesaplamak için uluslararası toplumu harekete geçirmenin mümkün olmadığı bir durum değildir, bu da diğer bölgelerdeki Türk aşırı hareketlerinin kayıtlarının açılmasına izin verebilir.

B- Cezayir:

Erdoğan hükümetinin Müslüman Kardeşler'e yakın olan Barış İçin Toplum Hareketi ile yakın ilişkiler kurması nedeniyle Cezayir, Türkiye'nin hedeflerinden uzak değildi. Liderleri Erdoğan'ın yanında çok net durdu, onun uyguladığı tüm politikaları haklı çıkardı. Türkiye'de Adalet ve Kalkınma Partisi'ni daha iyi, örnek alınabilecek bir model olarak gördü.⁷¹

Şu an Barış Derneği Hareketi ile Türkiye'nin Adaleti ve Kalkınması: İlişkisi Nedir?, Cezayir'de İslamcı Kardeşler hareketinin arkasındaki en büyük partilerden birini temsil ediyor. Hala Türkiye'deki hükümetin bir model olarak sunduğu ve Müslüman Kardeşler'in fikirlerini ve Yeni Osmanlıların Kuzey Afrika (Libya, Tunus, Cezayir, Fas ve Moritanya) bölgesindeki projelerini teşvik etmeye çalışan partilerden biri. İki yıl boyunca Türkiye'yi Cezayir'i ekonomik olarak işgal etmesi için çağırın bu hareket, Erdoğan'ın Şubat 2018'de bu çağrılara yanıt verdi ve Cezayir'i ziyaret etti ve Cezayir-

⁶⁹ Muhammad Ob al-Fadl, BM ve uluslararası sessizlik Türkiye'nin Libya'daki rolünü pekiştiriyor, Al-Arab gazetesi, 23.12.2018.

⁷⁰ Ahmed Jumaa, Türkiye Libya'daki terörist gruplara destek vermeye devam ediyor..., Youm7, 12/02/2018.

⁷¹ Cezayir Barış Toplumu Hareketi ile Türkiye'nin Adaleti ve Kalkınması: İlişkisi Nedir?

Türk işadamları forumunun açılışını yaparak ülkesindeki yatırımcılara Cezayir'de güçlü bir şekilde çalışma çağrısında bulundu.

Türkler, Cezayir Devlet Başkanı Abdülaziz Buteflika'nın yeni bir başkanlık dönemi için aday olacağını açıklamasına karşı halk hareketinde bir fırsat buldu ve Müslüman Kardeşler'e sokağa çıkma talimatı verdi. Birçok rapor, Cezayir sokaklarını hareketlendirmek ve Müslüman Kardeşler'in iktidara gelmesine yardımcı olmak için olayların arkasında Türk parmaklarının oynadığını gösteriyor.⁷²

Türkiye, halkı ordusuna karşı kışkırtan, kaos çağrısı yaparak Cezayir'in çizgisine girmiş, Müslüman Kardeşler üzerinden hedeflerine ulaşmak için Türkiye ve Katar'a yabancı olmayan bir davranış sergilemiştir. Arap Baharı devrimlerinden kaynaklanan kaosu istismar ederek Arap ülkelerinde çatışmayı körükleme konusunda becerikli ve deneyimli hale geldiler. Yaşanan yıkımın ve çatışmaların bedelini Libya, Suriye ve Irak bugüne kadar ödüyor.

C- Tunus

Adalet ve Kalkınma Partisi, Tunus devriminin başarısından sonra (Aralık 2010 - Ocak 2011) iktidara gelmesinden bu yana Nahda hareketiyle şüpheli ilişkileri sayesinde Kuzey Afrika'da nüfuzunu yaymak ve yayılmacı projesini yaymak için stratejik bir üs olarak köklerini Afrika ülkesinde genişletmeye çalıştı.

Adalet ve Kalkınma Partisi ile Nahda Hareketi arasındaki ilişki, entelektüel açıdan bakıldığında, siyasi ve diplomatik ilişkilerden çok daha eski; ancak dönemin Türkiye Başbakanı Recep Erdoğan'ın Tunus devrimine desteğini açıklamasından bu yana gün yüzüne çıktı. Ankara, hareketin başarıya ulaşması için bir fırsat olarak gördüğü hareketi ilk destekleyen ülkelerden biri oldu. Yasaklandıktan 30 yıl sonra Müslüman Kardeşler iktidara geldi ve Türkiye Dışişleri Bakanı da bu hareketi ilk ziyaret eden kişi oldu Şubat 2011'de, yani Zeynel Abidin Bin Ali rejiminin devrilmesinden yaklaşık bir ay sonraydı. Türkler, Adalet ve Kalkınma Partisi ile ilişkisini gizlemeyen Nahda hareketine maddi

⁷² Şifre "Barış Toplumu Hareketi"tir (2)... Erdoğan, iktidara gelmek için Cezayir Kardeşler'ini finanse ediyor.

ve medya desteğini sürdürdü. Öyle ki, genel merkezin içinde her yere Recep'in resimleri yayılıyor.⁷³

Adalet ve Kalkınma Partisi hükümeti, Kuzey Afrika'daki Arap dünyasını Tunus'un kapısından, özellikle de İslami Nahda Hareketi aracılığıyla sızmayı başardı. Nahda Hareketi, Müslüman Kardeşler eğilimine sahip ve "Türkiye'nin yerel temsilcisi" olarak nitelendirilen bir hareketti. Nahda Hareketi ile Tunus arasındaki stratejik, ekonomik ve askeri ilişkileri sürdürdü ve Türkiye'nin nüfuzunun Tunus'ka sızmasından farklı siyasi ve halk kesimlerinin endişelerine rağmen, Tunus'un Türkiye için bir destek üssüne dönüşmesine yol açan ilişkilerini pekiştirdi. Erdoğan'ın 27 Aralık 2017'de Tunus'u ziyaretinin bir parçası olarak gerçekleşen Afrika turu sırasında Sudan ve Çad'ı da içeriyordu ve bu gezinin ardından bölge genelinde Türk askeri hedeflerini açığa çıkardı.⁷⁴

Türkiye'nin Somali'de askeri eğitim üssü kurması, Sudan'da savaş gemileri bakımı yapabileceği bir liman inşa etmesi ve Katar yetkililerinin aralarında savunma işbirliği anlaşması olan iki ülke arasında yeni bir askerî birlik göndermesine izin vermesi, Türk planının sadece Tunus'u değil tüm bölgeyi içeren genişleme hırslarının bir göstergesidir.

D- Fas

Fas'taki Müslüman Kardeşler Hareketi'ni ayıran şey, partilerinin Müslüman Kardeşler hareketi tarafından kullanılan parti ismiyle ve hatta aynı sembolle, yani "Adalet ve Kalkınma"nın 1998'de Marakeş partisi için bir seçim sembolü olarak benimsediği aydınlatma sembolüyle aynı sembolü paylaşmasıdır. Bu sembolü daha sonra Türkiye'deki "Adalet ve Kalkınma" Partisi de benimsemiştir.

Fas "Adalet ve Kalkınma" Partisi ile Türkiye'deki muadili arasında çok sayıda benzerlik vardır, hatta ilişkileri oldukça yakındır çünkü her iki partinin de Müslüman Kardeşler

⁷³ Osmanlı'nın siyasi kolu.. Tunus Kardeşliği Erdoğan'ın hizmetindedir.

⁷⁴ Al-Jumai Al-Qasimi, Türkiye'nin Tunus'a girmesi artan korkuları artırıyor, Al-Arab gazetesi, 07/12/2018.

hareketi düşüncesi ve yönelimleriyle örtüşmesi sonucu ortaya çıkar. Ayrıca her iki parti de kendilerini bu örgüte ait olmadıklarını iddia etseler de, her iki partinin de söylemleri, politikaları ve uygulamaları, Kardeşler düşüncesinin uzantısı olduğunu yansıtmaktadır. En önemlisi, Müslüman Kardeşler'in Fas'taki "Adalet ve Kalkınma" Partisi, Türkiye'nin "Adalet ve Kalkınma" lideri Erdoğan'ın hayal ettiği gibi, Osmanlı Halifeliği'nin yeniden dirilişi çağrısında bulunuyor.

Partinin Ankara'dan destek almasını sağlayan fikir budur, onu Fas Krallığı'ndaki en iyi ajanı olarak görüyor. Ankara, bu partiyi Kuzey Afrika'daki kolonizasyon projesini gerçekleştirmek ve bu bölgedeki etkisini yeniden kurmak için en iyi aracı olarak görmektedir, ki bu bölge Osmanlı işgalinin acımasız sonuçlarına yüzyıllarca maruz kalmıştır.

İlk andan itibaren kendisini Erdoğan'ın kollarına atan Abdelilah Benkirane, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Türkiye'deki tecrübesini övme fırsatını kaçırmadı ve Erdoğan'ın politikalarına açık bir destek gösterdi. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda değişiklik yapılarak hükümetin parlamenter sistemden başkanlık sistemine geçmesinin ardından Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olarak göreve başlama törenine Fas Başbakanı sıfatıyla ilk katılanlardan biri oldu.⁷⁵

4- Afrika:

A - Somali:

Türkiye, Somali'deki trajik koşulları kullanarak, Erdoğan'ın 2011 yılından itibaren büyük ilgi gösterdiği Somali'yi kullanmıştır. Ankara, Mogadişu'da Türk diplomatik kompleksi inşa etme emri verdi ve ayrıca askeri eğitim merkezi ve askeri okul kurdu, bu da onun ortaklarına havaalanı ve liman tesislerinin işletme haklarını kazandırdı.⁷⁶

Türk devleti ve özel kuruluşları, Somali'deki savaş nedeniyle dağılmış olan bu ülkeye yardım elini uzattılar. Türkiye hükümeti, Türk Uluslararası İşbirliği ve Kalkınma Ajansı (TIKA) ile işbirliği yaparak Somali'de en büyük hastane kompleksini inşa etti

⁷⁵ Dışlama ve komplolar... "Adalet ve Kalkınma" Türkiye'deki iktidar partisinin Fas versiyonudur.

⁷⁶ Yolsuzluk ve terör... "Albayrak" Erdoğan tarafından Somali'yi mahvetmek için gönderildi.

ve Türk İnsanî Yardım Vakfı, Mogadişu'da Afrika'daki en büyük yetimhane olarak hizmet veriyor. Türk Hava Yolları, Mogadişu'nun başkent olduğu süreçte, 20 yılın üzerinde süregelen tek düzenli uçuşları düzenleyen tek havayolu olmuştur ⁷⁷ve Türkiye, Somali'ye yardım amacıyla 1 milyar ABD Dolarının üzerinde harcamıştır. "Diyamet Vakfı" adlı kuruluş, diğer sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte dini okulları yönetmektedir. Aynı zamanda bir Somali hastanesi, Erdoğan'ın adını taşımaktadır ve Türk Yardım Ajansı çöplerin toplanmasını üstlenmektedir.⁷⁸

Ancak, tüm bunlara rağmen, Türkiye'nin Somali'deki aşırı gruplarla ilişkisi hakkında yeni kanıtlar ortaya çıkmıştır. Mahkeme belgelerinden elde edilen bilgilere göre, Türk istihbaratı yüz binlerce doları eski bir Guantanamo mahkumu olan bir ajan aracılığıyla Somali'nin El Shabaab hareketine gönderdi. Bu hareket 2004 yılında kuruldu ve terör eylemleri onbinlerce kişinin ölümüne yol açtı ve özellikle Kenya'ya saldıran sınırlarını aşan terör faaliyetlerini genişletti. "Nordic Monitor" adlı web sitesi, aşırı grupları takip etmeye odaklanan Kuzey Ağrı Araştırma ve Gözlem Ağrı'na ait bir kaynak, Amerikan hükümetinin Türk istihbaratı tarafından El Shabaab'a para aktarılmasını keşfettiğini ve Ankara'yı bu konuda bilgilendirdiğini ve aşırı grupların finansmanı üzerine çalışan bu terör ağını ortaya çıkarmak için bir soruşturma talep ettiğini belirtti. Ancak, Başkan Recep Tayyip Erdoğan'ın hükümeti, Amerikan Hazine Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı David Cohen tarafından o dönemde yapılan bildirim sonrasında başlayan soruşturmaları durdurdu.⁷⁹

B- Sudan

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu'nun zaferlerini yeniden kazanma arzusuyla 2017 yılında Kızıldeniz kıyılarında bir ayak izi bulma yolunda ilerledi. Türk heyeti başkanlığını dönemin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı Sudan'a yapılan bir ziyaret sırasında, İki taraf, Ankara'nın Hartum'a taahhüt ettiği yatırım anlaşmaları paketi kapsamında Sudan'ın Afrikalı hacılar için kadim rotanın yeniden

⁷⁷ Yandan bir sürpriz... Erdoğan ve Abu Dabi'nin Kızıldeniz'deki etkisini baltalamak.

⁷⁸ Cami diplomasisi.. Türkiye İslami liderlik savaşını böyle kazandı.

⁷⁹ Ayrıntılı olarak... belgeler Türkiye'nin terörist Eş-Şebab hareketine verdiği desteği ortaya koyuyor.

canlandırılması ve sivil ve askeri gemilerin işletilmesi için bir deniz limanı kurulması çalışmalarını Türklere tahsis etmesini öngören bir kalkınma anlaşması duyurdu.

Ankara'nın Sudan'a yönelik bu hamlesi, son yıllardaki Türk dış politikasında tipik siyasi ilişkilerden çok farklı bir politika izleme çabalarının bir yansımasıdır. Bu, Türkiye'nin bölgeleri genişletmek, sınırları dışında net etki alanları elde etmek ve özellikle tarihsel olarak Osmanlı İmparatorluğu'nun hakimiyeti altında bulunan kritik bölgelerde büyük bir bölgesel güç olarak kendini sunma politikasının bir parçasıdır.

Gerçekte Türkiye için önemli olan, böyle bir hamlenin Mısır'a Kıbrıs, Yunanistan ve İsrail ile enerji rezervleri ve denizde gaz arama bölgeleri üzerindeki nüfuz bölgelerinin bölünmesi konusundaki çatışma içindeki taraf seçiminin sonuçları hakkında Kahire'ye güçlü bir mesaj gönderme potansiyeli taşımasıdır; bu, günümüzde Türkiye için öncelikli bir konudur.⁸⁰

C-Nijerya:

"Boko Haram" adlı İslamcı bir örgüt, Hausa kabilesinin argosunda "Batı eğitimi haramdır" anlamına gelir ve bu örgüt Kuzey Nijerya'da etkinlik göstermekte, İslam şeriatını uygulamayı amaçlamaktadır. Bu hareket resmi olarak yasaklanmış ve terörist olarak kabul edilmiştir.⁸¹

Türkiye, Nijerya ile çifte yüzlü bir politika izlemektedir. Bir yandan "Boko Haram" örgütünü gizli bir şekilde desteklemekte,⁸² bir yandan da Nijerya ile Abuja ile elli yıla dayanan diplomatik ilişkilere dayalı ekonomik ilişkiler kurmaktadır.⁸³

Nijerya, Türkiye'nin "Boko Haram" terör örgütüne ileri düzey silahlar tedarik ettiğini iddia eden bir raporu incelediğini açıkladı ve terör örgütüne ileri düzey silahlar tedarik etmek, ülkenin ulusal güvenliği için ciddi bir sorun teşkil ettiğini belirtti. Bu mesele stratejik bir düzeyde ciddi şekilde ele alınmaktadır.⁸⁴

Bazı haber raporlarına göre, Türkiye'nin Afrika'da İslamcı aşırıcılığın başlıca destekleyicisi olduğu birçok saha verisine dayanmaktadır. Örneğin, 2014 yılında

⁸⁰ Yandan bir sürpriz... Erdoğan ve Abu Dabi'nin Kızıldeniz'deki etkisini baltalamak.

⁸¹ Boko Haram grubu.

⁸² Sızıntılar Türkiye'nin Nijerya'daki Boko Haram örgütüne desteğini doğruluyor.

⁸³ Türk silahları "Boko Haram"ın elinde ve Mali'de "El Kaide"ye açık destek var.

⁸⁴ Nijerya: Türkiye'nin terör örgütü Boko Haram'a verdiği desteğe ilişkin soruşturma.

İslamcı militanlar Mali'nin kuzeyini ele geçirdiğinde ve El Kaide'nin örgüt üyeleri Mali'nin her yerinde serbestçe dolaştığında, Çad büyükelçisi, teröristlere dolaylı destek verdiğini ifade etti ve şunları söyledi: "El Kaide'nin eylemleri, her yerde yayılan terörle tamamen farklıdır ve gerçek şu ki terörizmin nedeni Fransız müdahalesidir, Müslümanların yaptıkları değil."⁸⁵

5- Orta Asya ve Kafkasya Ülkeleri:

Soğuk Savaş'ın sona ermesinin, özellikle Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunun engellenmesinin, Türkiye'nin dış ilişkilerinde büyük bir rolü vardı. Türkiye, Orta Asya'da genişlemeyi ve etkisini artırmayı hedefledi, bu da bölgesel bir güç rolünü Kafkasya ve Orta Asya etrafında canlandırarak Türk kökenli halklar arasında Turancı düşüncüyü ve dayanışma duygularını canlandırmak,⁸⁶ bu cumhuriyetlerden okullar ve üniversiteler açarak ve Türk üniversitelerinde öğrenci alarak bu rolü güçlendirmek, Turgut Özal'ın Asya cumhuriyetlerinde Türk kimliğini ve kültürünü destekleme planının bir parçasıydı.⁸⁷

Türkiye'yi bu ülkelerle yakın ilişkilere yönlendiren en önemli faktörlerden biri, bu ülkelerin coğrafi konumları ve bu konumun büyük güçler (ABD, Rusya ve Çin) açısından stratejik önemi olmuştur. Ekonomik itme kuvveti de dikkate alındığında, Orta Asya ülkeleri tüm dünyanın ikinci en büyük petrol rezervine sahip olan zengin Hazar Denizi'ne erişim olanağına sahiptir.⁸⁸ Türkiye'yi bu ülkelerle ilişkilerini güçlendirmeye yönlendiren faktörlerden biri de Türk kökenli halklar arasında dayanışma duygularını canlandırmaktır. Bu duygular, Osmanlı İmparatorluğu'nun zayıf olduğu dönemde, Rus Çarlığı'nın çöküşü sırasında ortaya çıkan boşluğu doldurmak için güçlü bir şekilde kışkırtılmıştır.⁸⁹

⁸⁵ Türk silahları "Boko Haram"ın elinde ve Mali'de "El Kaide"ye açık destek

⁸⁶ Abdullah Falah Odeh Al-Adaileh, Yüksek Lisans Tezi, Orta Asya'da Uluslararası Yarışma, Orta Doğu Üniversitesi, 2011, s.120

⁸⁷ Aynı kaynak, s.122

⁸⁸ Orta Asya'daki Türk etkisi ve İslami aşırılık

⁸⁹ Abdullah Falah Odeh Al-Adaileh, Orta Asya'da Uluslararası Yarışma, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Üniversitesi, 2011

Türkiye, Orta Asya ülkelerinin bağımsızlığını ilk tanıyan ülkelerden biriydi ve Türk halklarının, bu cumhuriyetlerle derin bir ortak tarihi, kültürel ve etnik bağları olduğunu kabul eder. Türk yetkililer, Türkiye'nin bu cumhuriyetler için büyük bir abla olduğunu düşünmektedirler!⁹⁰

Okullar ve burslar, Türkiye'nin Turan Üniversitesi fikrini aktarmasının en iyi yoluydu. 1991-1999 yılları arasında Ankara, Kazakistan'da 29, Özbekistan'da 18, Türkmenistan'da 13, Kırgızistan'da 12 okul açtı. ve Tacikistan'da 5 okul olmak üzere toplam 16 binin üzerinde öğrenci bu okullarda eğitim görmüş,⁹¹ daha sonraki aşamada birçok üniversite kurarak çok sayıda öğrenci çekmeyi başarmışlardır.

Türk eğitim kurumlarının yüksek öğrenim düzeyi, mezunlar için ilerleyen dönemlerde iş fırsatları sağlamak da dahil olmak üzere Orta Asya ülkeleri üzerinde büyük bir etkisi oldu. Özellikle bu kurumlar, bu ülkelerin gençlerine kapılarını açtı ve onlara toplum içinde yükselme fırsatları sunarak siyasi ve ticari elitlere katılmalarını sağladılar.⁹²

Ayrıca Türkiye, Orta Asya ve diğer bölgelerdeki öğrenciler için "Türk Bursları" adlı büyük bir burs programı yürütmektedir. Ayrıca bu bölgelerdeki Türk üniversiteleri de bulunmaktadır, örneğin Kazakistan'daki Türk-Kazak Uluslararası Şeyh Ahmet Yassawi Üniversitesi ve Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te bulunan Türk-Kırgız Manas Üniversitesi.⁹³

Aynı zamanda Türkiye, Orta Asya'daki etkisini din aracılığıyla pekiştirmeye çalıştı ve bunu iki ayrı ancak genel olarak birbirini tamamlayan yol ile gerçekleştirdi. İlk yol, Ankara'daki Din İşleri Başkanlığı (Diyamet) idi ve ikincisi ise sivil toplum kuruluşları aracılığıyla gerçekleşti. Orta Asya'da Türk dinî etkinliklerinin varlığı çok açıktır ve bu etkinlikler büyük ölçüde Kırgızistan'ın güneyi gibi bölgelere odaklanmıştır. Bu bölgeler, çoğu yabancı savaşçının üretildiği bölgelerdir ve buradan yaklaşık 4,000 savaşçıyı Türkiye tarafından Suriye ve Irak'ta IŞİD'e katılmak üzere gönderildi.⁹⁴

⁹⁰ Orta Asya İslam Cumhuriyeti bölgesinde bölgesel ve uluslararası rekabet.

⁹¹ Önceki kaynak

⁹² Türkiye, Orta Asya'daki nüfuzunu genişletmeye devam ediyor.

⁹³ Türkiye'nin Orta Asya ülkeleriyle ilişkileri.

⁹⁴ Türkiye, İslam ve Orta Asya: Faaliyetler ve Sonuçlar.

Afganistan

Türkiye'nin Afganistan'daki varlığı, barış gücü görevine katılım bahanesiyle başladı, ancak bu varlığı terör gruplarıyla iletişim kurmak ve Taliban ile El Kaide gibi terör örgütlerini kullanma ve finanse etme kaynağı olarak kullandı. Bunun yanı sıra, savaşın tahrip ettiği bu ülkenin zenginliklerinden yararlanma gibi daha önemli bir hedefi vardı, en önemlisi safran gibi "kırmızı altın" olarak adlandırılan kaynakları.

Türkiye, terör gruplarını destekleme ve finanse etme geçmişini örtmek ve Orta Asya'da İslami siyasi gruplarla daha geniş ilişkiler kurmak için Afgan sahnesinde bir ayak izi oluşturmak istiyor. 2011 yılında Ankara, "Afganistan için İstanbul Konferansı" adlı bir girişim başlattı ve bunu "Kabil ile bölgesel işbirliğini artırma" olarak tanımladı. Bu girişim, hedefleri ve sonuçları konusunda çok sayıda spekülasyona neden olan birçok tartışmayı tetikledi, özellikle Batı'nın Türkiye'ye, tıpkı Suriye'deki rolü gibi, Asya'daki yayılmacı gündemine hizmet etmek için aşırı grupları istihdam ettiği yönündeki suçlamaları arasında.⁹⁵

6- Balkan Ülkeleri:

Stratejistler, Türkiye'nin özellikle Rusya ile ilişkilerini sınırlı tavizlerle normalleştirilmesi ve Avrupa'nın bu bölgelerdeki küçük devletleri koruma konusundaki etkili rolünü oynamaktan çekinmesi nedeniyle, Türkiye'nin Balkanlar'daki nüfuzunu hızla derinleştirmeye çalıştığı konusunda uyarıyorlar.

Türkiye'nin Balkanlar bölgesindeki büyük etkisi, Recep Tayyip Erdoğan'ın lideri olduğu Adalet ve Kalkınma Partisi'nin 2002 yılında iktidara gelmesinden bu yana artmıştır. Bu özellikle Kosova'da belirgindi, burada Türk şirketleri devlet havaalanı, otoyollar ve elektrik şebekesi inşaatına yüz milyonlarca avro yatırım yapıyor;⁹⁶ ayrıca Türk İslam camilerinin Balkan İslam ülkelerinde yüzlercesi inşa ediliyor. Bu, Balkan Müslümanlarını Türk politikalarına çekmeyi ve Osmanlıların zaferlerini canlandırmayı amaçlıyor.

⁹⁵Türkiye, Asya'daki siyasal İslam projesini canlandırmak için Afganistan'a açılıyor.

⁹⁶ Neo Osmanlılık, Balkan devletlerini arka bahçesine çevirmeyi amaçlıyor.

7- Avrupa:

A- Almanya:

Türkiye'nin İslamcı Adalet ve Kalkınma Partisi ve lideri Erdoğan, Almanya'daki Türkiye'ye ait camilere belirgin bir şekilde dayanmaktadır ve bu camiler aracılığıyla radikal İslamcı bir politik söylem yayarak kaos, aşırılık ve diğerlere düşmanlık çağrısı yapmaktadır. Bu nedenle birçok çalışma, "terörist Müslüman Kardeşler örgütü ve onun Recep Tayyip Erdoğan'ın hükümetine yakın Türk grupları müttefikleri, Avrupa için büyük bir tehdit oluşturuyor ve toplumlarının bütünlüğünü ve istikrarını tehlikeye atıyor" uyarısında bulunmaktadır.⁹⁷

Almanya'da yaklaşık üç milyon kişi Türk kökenli olarak yaşıyor ve Avrupa'da bulunan toplam 3,000 camiden 2,000'si Türk mimarisi ile inşa edilmiş camilerdir. Bu camilerin yaklaşık 900'ü, Türk İslam İşleri Diyanet Vakfı tarafından finanse edilenler dahil, Türk İslam Birliği tarafından desteklenmektedir. Bu, Almanya içinde Türk hükümeti, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Türkiye devleti ile kurumun bağlantılı olduğu eleştirilerine yol açıyor. Ayrıca kurumun Erdoğan karşıtlarını casuslukla suçlandığı da vardır.

B- Kıbrıs:

Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki Türk hükümeti, Kıbrıs sahilindeki gaz rezervlerini arama faaliyetlerini sürdürüyor. Bu faaliyetler Kıbrıs'ın yaklaşık 200 kilometrelik deniz ekonomik bölgesini kapsamaktadır, bu da Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye yatırım uygulamasına yol açmıştır. Bu, kısa süre önce Birliğe üye olması düşünülen bir ülke için önemli bir gelişme.

Kıbrıs krizi, özellikli ve karmaşık bir sorunu içermektedir: Varosha, Kıbrıs şehri Gazimağusa'nın terk edilmiş güney bölgesidir ve bu bölge, 1974 yılındaki Yunan darbesi ve Türk müdahalesi sonrasında halkın kaçtığı bir yerdir. Ankara, Varosha'yı zorla yeniden açmayı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için bir turistik merkez haline getirmeyi hedeflemektedir. Türk hükümetinin bu davranışının, Suriye krizi ve

⁹⁷ Türkiye, Almanya'ya terörün ve aşırıcılığın zehrini kusuyor.

Kıbrıs'taki gaz krizi ile birlikte, Ankara'nın bölgesel meselelerde müzakere edilen bir koz olarak kullandığı görünüyor.⁹⁸

Bozkurtlar, 1974 yılında Türkiye'nin Kuzey Kıbrıs'ı işgal etmesinden sonra adada şiddet eylemlerine girişerek Kıbrıslı Rumlarla çatışmanın daha da şiddetli hale gelmesinde önemli bir rol oynamış, Ankara'nın desteğiyle Kıbrıs vatandaşlarına yönelik birçok terör operasyonuna katıldı.⁹⁹

C- Avusturya:

2018 yılı Haziran ayında Avusturya İçişleri Bakanı, ülkeleriyle ilişkili olan 60 imam ve Türkiye ile bağlantılı İslam alimlerinin sınır dışı edilme durumunu incelediklerini açıkladı. Viyana'da bir basın toplantısında şunları söyledi: "Bu din adamları, aileleriyle birlikte Avusturya'da ikamet hakkını kaybedebilirler. Avusturya'da yedi cami kapatılacak. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yaptığı incelemede, geçen Nisan ayında Türkiye tarafından finanse edilen bir camide Gelibolu Muharebesi'nin canlandıran çocukların fotoğraflarının ortaya çıkması üzerine, bazılarının askeri üniforma giyerek sıraya girip çocukların önünde Türk bayrakları sallanarak selam verdikleri görüldü".¹⁰⁰

8- Uzak Doğu:

Doğu Türkistan kökenli Uygurlar, Türk kökenli olmalarından dolayı, son zamanlarda Çin'e karşı Türkiye'nin bir kozu olarak hareket etmişlerdir. Çin hükümetine karşı harekete geçmişler ve Doğu Türkistan adlı bir devlet kurma hedefiyle Pekin hükümetine karşı koymuşlardır.

Türkiye, Doğu Türkistan'daki İslamcı hareketleri destekledi ve onların aktivistlerine Türkiye'de konferanslar düzenleme izni verdi. Aralık 1992'de "Doğu Türkistan Milletvekilleri Ulusal Konferansı" adı altında İstanbul'da düzenlenen konferans gibi organizasyonlar bunun örneklerindedir. Bu konferansa, Orta Asya ülkeleri, ABD,

⁹⁸ Türkiye'nin Avrupa ile sorunlu ilişkileri.

⁹⁹ Türkiye'deki boz kurtlar... İran Devrim Muhafızları'nın diğer yüzü mü olacaklar?!

¹⁰⁰ Batı'daki cami inşaatlarını siyasi amaçlar için kullanmak.

Avustralya, Pakistan, Almanya, Türkiye ve İsviçre gibi ülkelerde faaliyet gösteren otuzdan fazla ayrılıkçı örgütü temsil eden kişiler katılmıştır. Ayrıca, "Doğu Türkistan" örgüt temsilcileri, 17 farklı ülkeden, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa, Pakistan, Suudi Arabistan ve Orta Asya ülkeleri dahil olmak üzere, 1993 yılında Türkiye'de başka bir uluslararası konferans düzenledi.¹⁰¹

Türkiye, Katar'ın mali desteği ile binlerce Uygur teröristinin Suriye'ye ulaşmasını sağladı. Türk Milli Hareketi "Bozkurtlar" örgütü, Türkistan Partisi ile işbirliği yapmak için "Doğu Türkistan Eğitim, Eğitim ve Sosyal İşbirliği Derneği" adlı bir dernek aracılığıyla koordinasyon sağladı. Bu dernek, İçişleri Bakanlığı tarafından lisanslanmış bir dernekti ve Uygur savaşçılarının Çin'den Türkiye'nin havaalanlarına akrabalarını ziyaret etmek amacıyla gittiklerini iddia ederek, onları kuzey Suriye'ye taşıdı.¹⁰² Uygurların Suriye'nin kuzeybatısına yerleştirildiği bilgileri de mevcut ve basın raporları, yaklaşık "on beş bin" kadarının Türkiye sınırına yakın Suriye köylerinde yerleştiğini ve bu sayının arttığını belirtiyor. IŞİD'in sadece Uygur Müslümanlarını çekmekte başarılı olmadığını, aynı zamanda bazılarının El Kaide ve Taliban gibi örgütlere katıldığını da unutmamak gerekir.¹⁰³

Araştırmanın Sonuçları

Batı ve ABD, Türkiye'nin Orta Doğu ve Afrika'daki aşırılıkçı hareketlere karşı orta yol İslam'ın bir alternatif ve yeni bir müttefik olarak yükselmesini destekledi. Bu rol, özellikle 11 Eylül olaylarından sonra Adalet ve Kalkınma Partisi'ne verildi ve yüksek düzeyde hakim olan güçlerin desteğini aldı.

¹⁰¹ Doğu Türkistan İslam Örgütü... Güney Çin'deki El Kaide'nin müttefikidir.

¹⁰² Suriye'deki Uygur militanları Türkiye'nin son kartı.

¹⁰³ Türkiye Uygur milliyetçiliğini siyasi hesaplarında nasıl kullanıyor?

Ancak bu parti ve liderleri, hakim güçlerin belirlediği kırmızı çizgileri aşmaya başladılar ve kibirlenme, karşı koyma ve isyan etme yoluna gittiler. Bu, bu güçlerin çıkarlarını tehdit etmeye başladı. Türkiye, özellikle Erdoğan'ın liderliğinde, Orta Doğu'da bölgesel ve küresel bir güç olarak hareket etmeye başladı. İsrail tarafından özellikle uyarılan bu durum, İran, Rusya ve radikal ve ılımlı İslamcı güçlere yaklaşmaya başlaması ile belirginleşti. Türkiye, terör örgütü olarak sınıflandırılan Müslüman Kardeşler örgütü ile olan resmi bağlantısını açıkça belirtti. Bu, bu rolü zayıflattı ve Türkiye, "Neo Osmanlılık" politikasına uygun olarak hedeflerini ve niyetlerini harekete geçirdi.

Erdoğan'ın "Kraliyet Sarayı"nda planladığı " Neo Osmanlılık" projesi, 21. yüzyılın gerçekliğinden oldukça uzaktır ve birçok zorluğa yol açmaktadır. Bu zorluklar, dünya çapında hakim olan İslamcı proje savunucuları (ABD, Birleşik Krallık ve İsrail) veya bölgesel oyuncular (Mısır, Ürdün ve Suudi Arabistan gibi Arap ülkeleri) tarafından görülmektedir.

Etkilenenler ve Neo Osmanlılık Projesinin Sonuçları:

1. Dünya Hakim Güçler:

Dünya hakim güçlerinin asıl hedefi, aşırı İslam'ın dünyayı ve bölgeyi tehdit ettiği bir ortamda orta yol İslam'ın güçlenmesiydi. Bunun yanı sıra Sünni ve Şii şovenizmin küçülmesi de hedefler arasındaydı. Türkiye, bu rolü üstlenmek için en uygun devlet olarak görüldü. Ancak günümüzde, Erdoğan'ın liderliğinde yürütülen Neo Osmanlılık Projesi, bu devletlerin çıkarlarını birçok yönden tehdit eder hale geldi. Erdoğan, yeşil sermayeyi (İslami sermaye) küresel sermayeye kapatmak yerine, aşırı İslamcı grupları (örneğin IŞİD ve El Kaide) destekledi ve yeni bölgesel ve küresel ittifaklar oluşturma yoluna gitti. Ayrıca Türkiye'nin bir büyük devlet olarak rol oynamasını istemesi, bu yönde atılımlar yapmaya başladığı anlamına gelir.

2. Rusya Federasyonu:

Neo Osmanlılık projesinin önemli bir kısmı kuzeyde, eski Sovyetler Birliği'nden ayrılan, bugün Rusya Federasyonu'nun güneyinde bulunan ülkelerde odaklanır. Bu proje, Rusya'yı bu yönden tamamen kuşatmakta ve güvenliğini ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Erdoğan'ın dini istismarının kolay olduğu alanlar olması nedeniyle IŞİD ve El Nusra'ya katılanların çoğunun bu ülkelerden olduğu ve bu projenin hayata geçirilmesi için uygun bir alan olarak değerlendirildiği görülmektedir.

3. İsrail:

Türkiye ile İsrail arasındaki yakınlaşmanın boyutları artık çok açıktır, Erdoğan'ın açıkça İsrail'i eleştirmesine ve kendisini Filistin davasının tek savunucusu olarak pazarlamasına rağmen, Ancak İsrail'in kırmızı çizgileri vardır. Tel Aviv, bu durumu diğer herkesten daha iyi anlamaktadır. Adalet ve Kalkınma Partisi de Siyonist milliyetçilik pahasına uluslararası Kırımçak Yahudileri hareketiyle¹⁰⁴ ittifak kurdu ve bu, Türk İslam'ını kendisi için bir dayanak noktası olarak seçmesi anlamına gelir. Bu İsraililerin unutmadığı bir şey. Dolayısıyla egemen güçlerin kutuplarından biri olan Tel Aviv, Türkiye'nin bölgesel veya küresel bir güce dönüşmesinin tehlikesinin ve yansımalarının bilincinde ve farkındadır.

4. Avrupa Birliği Ülkeleri:

Erdoğan Viyana surlarının bariyerini aştı ya da aşmak üzere... Avrupa, on yedinci yüzyılın sonlarında kadim Osmanlı atalarını bu duvara ulaştığında caydırdığı gibi onu da caydırmak için harekete geçecek mi?

Bu proje, Avrupa ülkelerinin güvenliği ve güvenliği açısından ciddi bir tehdit oluşturuyor. Bu ülkelerde yaşayan birçok Müslüman vatandaş veya kökenine sahip insan bulunmaktadır. Terör örgütleri, bu ülkelerdeki birçok kişiyi, "Charlie Hebdo" gibi terör saldırıları düzenlemek için kullanabilirler. Bunun yanı sıra, bu ülkelerin Türkiye

¹⁰⁴ Kırımçak Yahudileri: Kırım Yarımadasında yaşayan, üyeleri Tatar lehçesini konuşan küçük bir Yahudi grubu. Bakmak: Dinler Ansiklopedisi, XVII: Karmchakki (Kırım Yarımadası Yahudilerinin Tarihi).

ile ekonomik bağları, Avrupa Birliği'ni Erdoğan'ın bu projeye karşı direnmemesi ve tehditlerine teslim olması konusunda zorlayıcı hale getiriyor.

5. Arap Ülkeleri (Mısır, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Ürdün):

Türkiye'nin Arap dünyasıyla olan ilişkisi, hakimiyet ve vesayet mantığına dayanıyor ve "Neo Osmanlılık" gibi kavramları yeniden canlandırmayı hedefliyor. Bu, bölgedeki çatışmaları ve anlaşmazlıkları alevlendirmenin bir yolu olabilir. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin oynadığı rol rastlantısal değildir ve Erdoğan, bu hedeflere ulaşma inancını hala taşımaktadır. Bu, Arap dünyası için ciddi bir ulusal güvenlik tehlikesi oluşturur.

Suriye ve Libya'daki çatışmaların gidişatı, Adalet ve Kalkınma Partisi, Müslüman Kardeşler ve diğer aşırı İslamcı gruplar arasındaki ilişkilerin istikrarı ve Ankara'nın birçok Arap ülkesine nüfuz etmesi, Türkiye ile Araplar arasındaki ilişkinin doğasını belirleyecek. "Osmanlılaşma" hareketini kontrol altına almak için geniş, geniş ve acil bir Arap hareketi çağrısında bulunuyor. Çünkü bu ülkeleri zayıflatmak, bölgenin ve Ortadoğu'nun önemli bölge devletleri çemberinden çıkarmak, başarısız devletler olarak tutmak için Türkiye'nin tüm siyasi, askeri ve ekonomik imkanlarını kullanıyor.

Büyük bir şaşkınlık, "Neo Osmanlılık " projesinin tehlikesi karşısında, bu projeden etkilenen tüm güçlerin, bu tehdide karşı gerçek ve etkili bir şekilde hareket etmemeleridir. Gerçek anlamda "Neo Osmanlılık" ile yüzleşen ve ona karşı koyan tek caydırıcı güçler şunlardır:

1. Suriyeli Kürtler:

Kürtler, demokratik özerk yönetim oluşturdular ve Kuzey Suriye'nin tüm bileşenlerini demokratik, merkezi olmayan bir Suriye inşa etmeye davet ettiler. Uzun bir süre boyunca, "Neo Osmanlılık politikası"nın en güçlü unsurları olan IŞİD örgütünün faaliyetlerine karşı direndiler ve IŞİD'in ortaya çıkmasından önce bile Nusra veya Müslüman Kardeşler gibi örgütlere alan açmadılar. Bu, " Neo Osmanlılık" için büyük bir siyasi tehlike oluşturur ve jeopolitik olarak "Misakı Milli" haritasına göre Osmanlı genişlemesine engel olan bir engel olarak görülüyor. Kuzey Suriye'nin kontrolü, Şam'ın kontrolünü ele geçirme fırsatını açar ve bu, Mısır'ı ve böylece bölgeyi tehdit eder.

Eğer Kürtlere istedikleri kendi varlıklarını inşa etme fırsatı verilirse, Orta Doğu'da önemli bir güç olacaklar, bu da "Neo Osmanlılık" projesine büyük bir darbe oluşturacaktır.

2. Halife Hafter liderliğindeki Libya Ordusu:

Halife Hafter, Libya'da Adalet ve Kalkınma Hükümeti tarafından üretilen ve desteklenen terör gruplarına karşı durdu ve aynı zamanda Türkiye'nin Libya'daki herhangi bir rolünü reddetti. Silahlı milisleri ve aşırılık yanlılarını desteklediği ve tarafsız bir devlet olmadığı için Türkiye'yi arabuluculuk yapmak dâhil olmak üzere kabul etmediler. Ayrıca Hafter'in Türk genişlemesi karşısında batıdan duruşu Araplar etrafındaki kuşatmasını kesiyor ve Suriye Demokratik Güçleri ile birlikte Türkiye'nin Arap dünyasına uygulamaya çalıştığı ilk ve tek kısaç politikasına karşı caydırıcı bir güç oluşturuyor. İlki Kuzey Suriye'den ve diğeri Libya'dan.

Türkiye, Libya'daki etkin milislere gemi ile silah göndermeyi sürdürmedi ve Birleşmiş Milletler'in Libya'ya silah tedarikini yasaklama kararı "bir komediye" dönüştü, Türk parmakları Libya krizinde artık gizli bir şekilde çalışmıyor gibi görünüyor. Adalet ve Kalkınma Partisi artık sadece silah göndermekle kalmıyor, teröristleri uluslararası toplumun gözü önünde gönderiyor ve bu rolü görmezden gelmeye karar veriliyor, Berlin Konferansı gibi çeşitli konferanslar yapılsa da durum hala bir çözüm bekliyor ve yakın gelecekte görünmüyor.